"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 165 — 1929 | Federated Pressin jäsen | Maanantaina, heinäk. 15 p:nä—Mon., July 15 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol. XIII

Neuvostoliitto antanut uhkavaatimuksen Kiinalle

Sodan mahdollisuudet Kiinan ja Neuvostoliiton välillä

Kaappaustoimenpiteet, vangitsemiset ja karkotukset jatkuvat Manchuriassa

SHANGHAI, KIINA. heinäk. 13. — Kiinalaisten viralliset tiedotukset Harbinista kertovat, että 143 Neuvostoliiton alamaista, jotka ovat olleet virallisissa tai epävirallisissa tekemisissä Itä-Kiinan rautatien kanssa on karkoitettu Manchuriasta kohti viimeisten 12:sta tunnin kuluessa. He jättivät kaiken persoonallisen omaisuuden jälkeensä. Samaan aikaan ovat kiinalaiset asettaneet jälellä olevat Neuvostoliiton alamaiset silmälläpidon alaiseksi. Muuan uutistieto Harbinista mainitsee, että yli 400 venäläistä on erotettu erilaisista viroista.

Kansallisen lahtarihallituksen ryntäys kommunismia vastaan

Vaikka Kiinan ulkoministeri Wang on kieltäytynyt keskustelemasta tilanteesta sanomalehdistön edustajien kanssa, on hän lausunut, että kansallinen hallitus on päättänyt polkea alas kommunismin, eikä tule sallimaan minkäänlaisen neuvostopropagandan harjoittamista.

Kaikesta päättäen, tukevat vissit imperialistiset ulkovallat kiinalaisia Manchurian tapahtumiin nähden.

Japanin suhtautuminen

TOKIO, heinäk. 13. — Japanilaiset hallitusvirkailijat ovat neuvotelleet tilanteen kehittymisestä Pohjois-Manchuriassa, ja virallisten ilmotusten mukaan ovat päättäneet noudattaa ankaraa puolueettomuutta Kiinan ja Neuvostoliiton selkkauksen suhteen. Samalla kuitenkin ilmoitetaan, että Japani on valmis puolustamaan japanilaisia intressejä Etelä-Manchurian rautatien suhteen sekä alamaisten "henkeä ja omaisuutta" vaikkapa sotilaallisilla toimenpiteillä, jos niitä uhattaisiin. Vaikka Japani ei olekaan erikoisemmissa ystävällisissä suhteissa Neuvostoliiton kanssa, on sen myötätunto kuitenkin Neuvostoliiton puolella tässä selkkauksessa, sillä se ei hyväksy kiinalaisten politiikkaa ulkovaltojen suhteen, joilla on taloudellisia etuja valvottavana Kiinassa.

Neuvostoliitto voisi kurittaa manchurialaiset

Neuvostoliitolla selitetään olevan sotajoukkoja, jotka vastaavat kuutta divisionia, Siperianradan varrella Baikaljärven ja Vladivostokin välillä. Näihin joukkoihin kuuluu hyvin varustettuja ratsu-, tykistö- ja panssariautorykmenttejä, sekä ilmalaivoimia ja rautatie-insinööriosastoja. Kiinalaisia on Manchuriassa 15:sta divisionaa, mutta siitä huolimatta pidetään varmana, että Neuvostoliitto voisi voittaa kiinalaiset.

Siihen nähden, että Manchurian selkkaukset eivät ole paikallisia, vaan saattavat provoseerata suurempiakin kansainvälisiä selkkauksia sekä sodanvaaraa, josta koko maailman ristiäjävaltiot hakisivat verukkeita yhteisen taantumuksellisen rintamansa hyökkäykselle työläisten ja talonpoikain neuvostovaltiota vastaan sotaan, katsotaan, että Neuvostoliitto ei ole halukas turvautumaan sotilaallisiin toimenpiteisiin oikeutensa turvaamiseksi, muuta kuin silloin, kun mitkään muut keinot eivät enään auta.

Samaan aikaan, kun Kiinan hyökkäykset Neuvostoliittoa vastaan jatkuvat Manchuriassa, ei Neuvostoliiton hallitus ole antanut vielä tietää suhtautumistaan.

Räjähdys murha-aluksilla

Suurin brittiläinen vedenalainen vahingoittunut

VALETTA, Malta, heinäk. 13. — Suurimmassa englantilaisessa vedenalaisessa veneessä "X-1:ssä" tapahtui sotaharjotusten aikana eilen räjähdys Välimerellä. Ketään ei loukkaantunut ja laiva vain vähän vahingoittui. Vedenalainen, joka kuuluu englantilaiseen Välimeren laivastoon, on palaamassa takaisin Maltaan omalla voimallaan risteilijä "Ceresin" seuraamana. "X-1" on kuulemma mahtavin vedenalainen, mitä on rakennettu sodan jälkeen ja sisältää alus viimeisimpiä sodan kokemuksien kautta saavutettuja uutuuksia murhaamistekniikan alalla.

Eljas Jääskeläinen kuollut Suomessa

Canadassa, Yhdysvalloissa ja Suomessa tunnettu ja toiminut toveri joutunut syövän uhriksi

Tänne saapuneen tiedon mukaan on toveri Eljas Jääskeläinen kuollut kesäkuun 17 päivänä kotonaan Rautalammella syöpään. Kuollessaan oli hän 45 vuoden ikäinen. Suremaan jäi vaimo ja neljä lasta, joista kolme on kotosalla, mutta vanhin Jorma työskentelee Sudburyssa.

Toivossa saada tautinsa ehkä halvemmalla tai paremmin hoidetuksi lähti vainaja viime huhtikuussa Suomeen. Hän lienee kuitenkin epäillyt paranemisen mahdollisuuksia, koska lähtiessään sanoi menevänsä "kotiin kuolemaan". Useat toverit epäilivät, että hän ei saattaisi kestää matkan rasituksia, vaan kaatuisi jo matkalla.

Perheelleen elatusta hankkiessaan oli Jääskeläinen jo toistakymmentä vuotta takaperin Yhdysvalloissa. Samoin oli hän ollut kaivostöissä Norjassakin. Joitakin vuosia takaperin saapui hän uudelleen tälle mantereelle, ollen milt'ei kaiken aikaa Sudburyn seuduilla.

Toveri Jääskeläinen oli mukana työväenliikkeessä niin Suomessa, Yhdysvalloissa kuin Canadassakin. Täällä ollessaan toimi hän Vapauden asiamiehenä Sudburyn alueella ja oli myös kommunistipuolueen Sudburyn piirin sihteerinä. Kun hänen sairaalloinen tilansa paheni ja kun hän oli päättänyt siirtyä Suomeen, niin kerättiin hänelle kommunistipuolueen toimesta avustusta matkaa varten, sillä hänen ansionsa olivat täällä ollessaan niin vähäiset, että hän ei kyennyt lähtemään matkaan ilman avustusta.

Toimintansa vuoksi oli vainaja tunnettu eri osissa Yhdysvaltoja suomalaisten työläisten keskuudessa. —S.

TYÖLÄISVAINO KIINASSA TUOTTAA KAMALAA SATOA

10,000 kommunistia teloitettu kahden vuoden aikana

PEKING, Kiina, heinäk. 13. — Huolimatta toista vuotta kestäneestä terrorista militanttisia aineksia vastaan, näyttää Kuomintangin (kansallisen puolueen) vasemmistosiipi jälleen huomattavaa vastustuskykyä oikeistosiivelle eli Nankingin hallitukselle, joka edustaa äärimmäistä oikeistoa, aina nojautuen imperialistien apuun.

Viralliset numerot osoittavat, että viime kahden vuoden aikana on yli 10,000 kommunistia telotettu ja useita tuhansia kommunisteja on edelleenkin vankiloissa.

Nankingin harjoittamasta terrorista huolimatta vasemmistolaiset jälleen pitävät täällä julkisia puheita jokaisessa mahdollisessa tilaisuudessa. Puhujat tuomitsevat terrorin ja eivät unhoita mainita, miten Kuomintangin oikeistosiipi viime maaliskuun kongressiin nimitti edustajat, antamatta jäsenistölle oikeutta niiden valitsemiseen.

Vasemmisto on muuttanut taistelumuotojaan. Kuomintangissa pysyttelemällä sen jäsenyydessä sekä taistelemalla julkista ja maanalaista taistelua oikeistoa vastaan.

Kaivonkaivaja pelastui kaasusta

REGINA, heinäk. 12. — Alvin Hansen, kaivonkaivaja pökertyi kaasuun 60 jalkaa syvän kaivon pohjalla. Hänet ongittiin kaivosta asettamalla köyden päähän vankkaa lihakoukkua jotka onnistuttiin saamaan tarttumaan hänen vaatteisiinsa. Hänen pelastumisensa oli vain mahdollinen siksi että hänen overhaalinsa napit sattuivat olemaan kyllin lujat, kestääkseen hänen ruumiinsa painon. Paikalle kutsuttu lääkäri onnistui saamaan miehen henkiin.

Työttömien Canadaan haaliminen

Englannin "työväen" hallitus varannut $5,000,000 tarkoitukseen

LONTOO, heinäk. 18. — Alahuone tänään päätti hyväksyä dominioiden sihteerin J. H. Thomasin esityksen $5,000,000:n määrärahanmyöntämisestä "siirtomaiden kehityssuunnitelmia" varten, joka tarkoittaa sitä, että entistä suuremmassa määrässä ruvettaisiin siirtämään Englannin työttömiä Canadaan y.m. dominioihin, missä työttömille ei tarvitse maksaa mitään työttömyysavustusta, kuten Englannissa, vaan heidät voidaan heittää maahan nälkää ja kurjuutta näkemään sekä polkemaan asianomaisten maiden työläisten elinehtoja. Tämä on työväen pettureiden politiikkaa hyvin kuvastava suunnitelma.

Työttömäin mielenosotus Edmontonissa

TYÖTTÖMÄT JÄRJESTYVÄT YHTEISTOIMINTAAN

EDMONTON, Alta. — Hiljattain pidetyssä suuressa työttömäin kokouksessa, jossa puhui tov. Farmer, valittiin komitea työttömäin järjestön perustamista varten. Järjestön tarpeellisuus täällä muodostuu yhä enempi selviöksi. Edmonton ei ole työttömyyteen nähden poikkeuksellisessa asemassa.. Sama tilanne vallitsee kaikissa suurimmissa kaupungeissa yli koko lännen.

Työttömät marssineet parlamenttitalolle

Kulkue, joka käsitti 300 työtöntä, marssi parlamentti talolle, tapaamaan työkomissioneria Walter Smitteniä; mitään tyydyttävää vastausta ei häneltä kuitenkaan saatu. Tämän viikon aikana tullaan panemaan toimeen toinen mielenosotuskulkue tarkotuksella mobilisoida kaikki tämän kaupungin työttömät.

Järjestö on välttämätön

Tässä kaupungissa on 800 työtöntä, eikä mitään työnsaannin mahdollisuuksia ole näkyvissä. Ainoa selvä vaatimus, mikä voidaan esittää, on täysi ylläpito työttömille työläisille. Suuri osa näistä työttömistä on palanneita sotilaita.

Ei herroilla hoppu vähästä

Me kerroimme lehtemme edellisessä numerossa vakavasta työttömyyden uhasta Albertassa ja että maakunnalliset virkailijat olivat yrittäneet neuvotella liittohallituksen virkailijain kanssa työttömyys konferenssin pitämisestä. Tilanne todella näyttää muodostuvan vakavaksi ja luonnollistahan on, että ei herrat turhan tähden viitsi vaivautua edes näennäisiin toimenpiteisiin työläisten asioissa.

Kirkon ja valtion taantumuksellinen yhteisrintama

Meksikon katoliset eivät kuulemma ole tyytyväisiä hallituksen ylivalvontaan kirkon omaisuuteen nähden

MEXICO CITY, heinäk. 13. — Meksikon raha-asiain ministeriö on antanut määräyksiä roomalais-katolisten kirkkojen omaisuuden hoidosta. Näissä määräyksissä on kohtia, jotka eivät kuulemma tyydytä kirkon päämiehiä nim. kohtia, joissa määritellään, että kirkon omaisuudet ovat "kansan varallisuutta", joiden kontrolli kuuluu valtiolle, ja että kirkkojen on hankittava valtiolta lupaa kirkkojen korjauksiin vaikka korjaukset tapahtuvat kirkon omilla varoilla.

Kuten tiedetään, solmi nykyinen hallitus sopimuksen katolisen kirkon johtajien kanssa, ja sen perusteella pääsee tämä kansanpimityslaitos jälleen harjoittamaan toimintaansa. Kymmenet papit, jotka ovat pakoilleet Yhdysvaltain puolella, ovat palanneet takaisin Meksikoon kerittävien lampaidensa luokse. Hallitus on muodostanut taantumuksellisen yhteisrintaman kirkkoruhtinaiden kanssa talonpoikaistoa ja työväestöä vastaan.

VAATII KIINALTA HYVITYSTÄ LOUKKAUKSISTA

MOSKOVA, heinäk. 15. — Neuvostohallitus on esittänyt Kiinan hallitukselle jyrkän uhkavaatimuksen, jossa vaaditaan täyttä hyvitystä Itä-Kiinan rautatievirkailijoina toimineita Neuvostoliiton alamaisia vastaan tehdyistä hyökkäyksistä sekä omaisuuden kaappauksesta. Vastausta vaaditaan kolmen vuorokauden sisällä.

Työväki voittanut Suomen vaaleissa

23 TYÖVÄEN JA PIENVILJELIJAIN EDUSTAJAA EDUSKUNTAAN

SUPERIOR, Wis., heinäk. 13. — "Työmies" on Duluthissa olevalta Suomen konsulilta A. J. Jalkaselta saanut puhelimitse tiedon Suomessa t.k. 1—2 p. toimitettujen eduskuntavaalien tuloksista. Kommunistien kannatus on kasvanut suuresti siitä huolimatta vaikka heitä vastaan kohdistettiin etenkin vaalien edellä tavatonta vainoa.

Tulokset ovat seuraavat: Sosdemit 59; kokoomusp. 28, ruotsinmieliset 23; kommunistit (työ. ja pienviljelijät), 23 ja edistysmieliset 7.

Kommunisteilla oli hajotetussa eduskunnassa 18 edustajaa, joten heidän edustajamääränsä on kohonnut viidellä — suurenmoinen saavutus vallitsevissa oloissa. Sosialidemokraateilla oli hajotetussa eduskunnassa 60 edustajaa, nyt 59, joten he ovat menettäneet yhden paikan.

Kauhea räjähdys kiinalaisessa ammusvarastossa

TUHAT IHMISTÄ KUOLLUT TAHI HAAVOITTUNUT

HONG KONG, Kiina, heinäk. 14. — Eräässä hong-kongilaisessa lehdessä eilen julkaistu tieto kertoi, että n. 1,000 henkilöä surmautui tahi haavoittui Yunnanfussa viime torstaina tapahtuneessa sotatarvevaraston räjähdyksessä. Yksityiskohtaisempia tietoja onnettomuuden syystä ja laajuudesta puuttuu.

Kansainvälinen maitotrusti paisuu

Borden-yhtiö niellyt 52 muuta yhtiötä eri maissa

NEW YORK, heinäk. 13. — The Borden Companyn presidentti Milburn on ilmoittanut, että yhtiö on kauppojen kautta hankkinut osake-enemmistön 52:ssa eri yhtiössä, saaden siten kontrollin säilykemaitoteollisuudessa tuotannossa eri maissa. Nämä ostetut yhtiöt sijaitsevat 13:sta eri valtiossa, Canadassa, Euroopassa ja Kiinasa. Liikkeet valmistavat erilaisia tuotteita, kuten jäätelöä, juustoa, kuivattua maitoa, voita, maitosokeria, tahi harjoittavat maidon, kerman ja munien jakelua.

Kaupassa osallisia ovat Casein Company ja sen haarayhtiöt, jotka toimivat Yhdysvalloissa, Canadassa ja Europassa; S. Caulfield & Sons Limited ja Caulfieds Dairy, Torontosta.

Teatteripalo Englannissa

Kaksi ihmistä kuollut — Yleisö pääsi pakenemaan huolimatta pakokauhusta ja sekasorrosta

LONTOO, heinäk. 13. — Samaan aikaan, kun Gillinghamissa sattui tuhoisa tulipalo, kun yhdeksän kadettia paloivat kuoliaaksi vartavasten tehdyn rakennuksen syttyessä palamaan, jossa palokuntalaisten piti antaa palosammutusnäytöksen, on toisessa Kentin kreivikunnan kaupungissa sattunut tuhoisa palo, mistä olisi saattanut koitua kamalat seuraukset.

Wellingissä, vain muutaman mailin päässä Gillinhamista, syttyi filmi palamaan elokuvateatterissa, sillä seurauksella, että koneenhoitaja ja hänen apulaisensa paloivat kuoliaaksi ja useita katsojia loukkautui. Yleisössä syntyi pakokauhu ja kaikki törmäsivät oville, mutta kaikki sentään pääsivät pelastumaan, joidenkin saadessa lievempiä vammoja tungoksessa.

Toveri Murphy päässyt linnasta vihdoinkin

25—30 BRITTILÄISTÄ TYÖLÄISTÄ ODOTTAMASSA KARKOITUSTA TORONTON VANKIFARMILLA

TORONTO, heinäk. 13. — Toveri Harvey Murphy, joka vangittiin pioneerien mielenosoituksen yhteydessä Torontossa kansainvälisen lasten viikon aikana, on nyt päässyt pois vankilasta, palveltuaan sen 30:nen päivän tuomion joka hänelle annettiin tekaistulla syytöksellä: "poliisin vastustamisesta".

Toronton vankifarmilla vallitsee sietämätön komento. Ruoka samanlaista, kuin mitä ihmiset tavallisissa oloissa heittävät likaämpäriin. Poliittinen mädännäisyys ja vehkeily, joka ilmenee virkailijain keskuudessa, joita voidaan nimittää merkityksettömiksi politikoiksi ja petkuttajiksi tekee vankien kohtalon yhä sietämättömämmäksi.

Toronton poliisien "hoopojen jahtaus", josta torontolaiset lehdet pitivät aikanaan suurta melua, on osottautunut brittiläisten merimiesten jahtaukseksi, jotka ovat tulleet jätetyiksi Canadaan ja ovat nyt Toronton vankifarmilla palvelemassa 6 kuukauden tuomiota, tullaksensa sen jälkeen karkoitetuksi Englantiin. Englantilaisten siirtolaisten karkoittaminen Canadasta on muodostunut perin tärkeäksi tehtäväksi Canadan hallitukselle. Brittiläisiä työläisiä jahdataan "hoopoina" ja pannaan vankilaan. Tämä kai edustaa suuren brittiläisen valtakunnan kansanvaltaisia tapoja.

Kiina hyväksytty kansainväliseen kauppakamariin

Samalla aikaa, kun se hyökkää Neuvostoliittoa vastaan

AMSTERDAM, heinäk. 13. — Samalla aikaa kun Kiinan kansallinen hallitus suorittaa mitä törkeintä hyökkäystä Neuvostoliittoa vastaan Manchuriassa hyväksyttiin täällä Kansainvälisen kauppakamarin viidennessä kongressissa eilen Kiina jäseneksi mainittuun kauppakamariin ja saapuneet Kiinan hallituksen 15 edustajaa saivat täydet edustusoikeudet.

Tämä tarkoittaa, että Kiinan hallitus tulee saamaan yhä enempi luottoa imperialistisissa valloissa ja keskinäisten ristiriitojen selvittämiseen tulee suuremmat mahdollisuudet. Europalais-amerikalainen rahamaailma alkaa kiinteämmin tukemaan vasallimaataan, Kiinaa.

Kongressin jälkeen Kiinan edustajat palaavat kotimaahansa, jossa valitaan Kiinan edustajat Kansainvälisen kauppakamarin 50 eri komiteaan.

OLLUT OPETTAJANA PUOLI VUOSISATAA

Virden, Man. heinäk. 12. — A. M. Shields on juuri suorittanut loppuun 50:en opettajavuotensa. Hänen opettajauransa alkoi Mount Frost, Ont. 50 vuotta sitten. Hän on ollut opettajana Virdenissä viimeiset 21 vuotta. Veteraaniopettaja lähti Europan matkalle muutama päivä takaperin.

400,000 kutomotyöläistä taisteluun Englannissa

Työnantajat julistavat sulun — Työläiset yksimielisinä palkanalennuksia vastaan

LONTOO, heinäk. 14. — Kahden viikon kuluttua tulee todennäköisesti alkamaan suurin kutomotyötaistelu, mitä on nähty pitkään aikaan Englannissa. Lancashiren kutomokapitalistit järjestöissään olivat jo aikaisemmin tehneet päätöksiä, joilla vaativat työläiset alistumaan 12½ prosentin palkanalennukseen. Äskeisissä neuvotteluissaan ovat ne päättäneet pysyä näiden päätösten takana ja pakottaa työläiset hyväksymään alennukset sulun avulla. Sulku-ilmotukset on jo annettu työläisille eri tehtaissa.

Porvarilehdistö on kuvannut tilanteen muka erittäin edulliseksi kapitalisteille, selittäen että markkinalamaannus kutomoalalla vaikuttaa sen, että työnantajat voivat useissa tapauksissa edullisemmin pitää tehtaansa kiinni, sillä ne nykyisin käyvät kuitenkin tappiolla. Tällaiset lausunnot ovat ilmeisesti tarkoitetut vain vaikuttamaan työläisiin.

Työläiset 100-prosenttisesti alennuksia vastaan

Toiselta puolen ovat työläiset ilmaisseet seisovansa yksimielisesti palkanalennuksia vastaan. He tulevat joka tapauksessa vataanottamaan työnantajain palkanalennusilmoituksen taisteluhaasteena ja ovat valmiit lähtemään sulkuun. Sen vuoksi eivät työläiset ole osoittaneet mitään hermostuneisuutta. Vuodenaikakain on työläisille edullisin seisausta vasten.

Hallituksen odotetaan yrittävän sovitella työnanatajain eduksi, mutta tuskin siitä tulee olemaan mitään tulosta.

Tämä selkkaus koskee lähinnä Lancashiren puuvillateollisuutta ja sulku-uhkan takana ovat työnantajayhtymät, jotka hallitsevat yli 90 prosenttia alueen kehruttimista ja kutomokoneista. Taistelu tulee käsittämään n. 400,000 työläistä.

Myöskin villakapitalistit kiristyshankkeissa

Porvarilehdistö ilmoittaa, että Yorkshiren villakutomojen omistajat myöskin panneet alulle palkanalennushankkeen. Heidän teollisuusneuvostonsa kokouksessa t.k. 22 pnä tullaan päättämään 5—10 prosentin alennuksesta. Niinollen on vakavia taisteluja odotettavassa koko Englannin kutomoteollisuudessa.

Tällaiset törkeät hankkeet työläisten elinehtojen kiristämiseksi tapahtuvat samanaikaisesti, kun Englannin kapitalistit ja ammatti-unioiden petturijohtajat puhuvat "työn ja pääoman yhteistoiminnasta" ja työriitain rauhallisesta "sovittelusta".

"Valtakunnan sisäisen kaupan" suosiminen

Robb taittaa peistä yhdysvaltalaisten autotrustien "canadalaisten" autojen puolesta

OTTAWA, heinäk. 13. — Viime päivinä on pidetty paljon porua brittiläisen valtakunnan eri osien välisen sisäisen kaupan suosimisesta erikoisilla tullihelpotuksilla. Canadan rahaministeri Robb piti äskettäin puheen, jossa kannatti erikoisen valtakunnan eri osien taloudellisen konferenssin kutsumista asian edelleen kehittämiseksi. Sillä välillä on Englannin uuden hallituksen rahaministeri Snowden antanut lausunnon, jossa sanotaan, että nykyiset suosituimmuustullit valtakunnan eri osien välisessä kaupassa ovat epäterveellä pohjalla.

Porvarilliset hallitusvirkailijat eri dominioissa ovat asettuneet sensijaan puolustamaan mainittuja tullietuisuuksia. M.m. Etelä-Afrika ja Australia vastustavat niiden lakkauttamista. Samoin on Canadan porvarilehdistössä noustu sotajalalle liikemiesten etujen puolesta.

Täällä viitataan siihen, että tullietuisuuksien lakkauttaminen koskisi n. $8,000,000:n arvosta canadalaisia tuotteita, jotka myydään vuosittain Englantiin.

Kehutut canadalaiset tuotteet, jotka kaipaavat "suojelusta"

Herrojen puheet "canadalaisista tuotteista" on kuitenkin humpuukia, sillä noissa tuotteissa on lähes $6,00,000:n arvosta "canadalaisia" automobiilejä, jotka itseasiassa ovat vain yhdysvaltalaisten autotrustien Canadassa runnaamien tehtaiden valmisteita. Niistä autoista, mitä Yhdysvaltain autotrustit lähettävät suoraan Englantiin, joutuvat ne maksamaan 33 ja yksikolmaosa prosenttia eli kolmatta osaa raskaampaa tullia, kuin canadalaisissa tehtaissa tuottamista autoista. Brittiläisen valtakunnan sisäisen kaupan tullietuisuudet siis ainakin Canadan osalta kulkevat kiertoteitse Yhdysvaltain kapitalistien taskuihin.

MACDONALDIN PASIFISTISET SAIVARTELUT

Tulee kuulemma antamaan "koko maailmalle tärkeän julistuksen" kansainliiton kokouksessa

LONTOO, heinäk. 13. — Kuuluisimpia Englannin työväenliik. pettureita ja nykyinen ulkoministeri Arthur Henderson selitti eilen voivansa "ilolla sanoa, että keskustelut Yhdysvaltain kanssa edistyvät erittäin hyvin". Näin hän lausui eräälle kansainliiton edustajistolle. Ulkoministeri huomautti, että pääministeri MacDonald tulee kansainliiton syyskuun kokouksessa antamaan julistuksen, joka on oleva "tärkeä Englannille ja koko maailmalle".

Henderson ei kuitenkaan ruvennut antamaan yksityiskohtia siitä, mitä McDonaldilla olisi ilmoitettavana, mutta kaikesta päättäen on kysymys vain uusista paisfistisista rauhanfraaseista, joiden tehtävänä tulee olemaan verhota petollisella rauhan pyrkimysten vaipalla brittiläisen imperialismin sotavarustelut.

Loukkautuivat lakon aikana

Matkustajia kuljettavat kuorma-autot törmänneet yhteen New Orleansissa

NEW ORLEANS, La., heinäk. 13. — Seitsemän henkilöä loukkautuivat vakavasti tänään, kun muuan jää-auto ja leipuri-auto törmäsivät vastakkain asuntokaupunginosassa. Kumpikin kuorma-auto kuljetti matkustajia raitiotielakon johdosta. Kuusi loukkaantuneista saivat hengenvaarallisia vammoja.

Vaatetustyöläiset voittaneet lakkonsa

WINNIPEG, heinäk. 13. — Freed & Freed vaatetusyhtiön 70 työläistä, jotka ovat olleet lakkoutuneena lähelle 2 viikkoa, työntehostus järjestelmää vastaan, ovat voittaneet lakkonsa ja palanneet työhön. Lakon johdossa on ollut vaatetustyöläisten Industrial Unio, joka on vaatetus työläisten militanttinen järjestö. Winnipegin paikallisosasto suunnittelee ryntäystä laajan järjestämistyön suorittamiseksi. Union yleiskirjuri tov. Salsberg lähtee tällä viikolla Winnipegiin avustaakseen ryntäystä.

Londonin raitiotieläiset sopineet

Yhtiö luvannut maksaa rautatielautakunnan määräämän palkankoroituksen

LONDON, Ont., heinäk. 13. — Raitiotielakon uhka on täällä nyttemmin vältetty, kun 225 union miestä suostuivat hyväksymään komppanian tarjouksen, jonka mukaan komppania maksaa syysk. 1 p:stä lähtien kaksi senttiä lisää tuntipalkkoihin. Tämän koroituksen oli Ontarion rautatielautakunta hyväksynyt maksettavaksi jo viime syksynä, mutta yhtiö jarrutti päätöksen toimeenpanemista kunnes miesten kärsivällisyys loppui ja lakko näytti välttämättömältä.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
S. G. NEIL, A. VAARA (vankilassa), B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PAIVIO.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asumuseroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

Lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudeleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja istomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2387W.

Ensimäinen päivä elokuuta

Ensimäinen päivä elokuuta merkitsee paljo luokkatietoiselle työläiselle. Silloin tulee kuluneeksi viisitoista vuotta imperialistisen suursodan alkamisesta. Se on päivä, jonka imperialistit toivovat työläisten unohtavan. Yleisiä juhlapäiviä järjestetään kuningattaren syntymäpäivän tai kuninkaan kuolinpäivän viettämiseksi. Liput liehuvat Canadan liittovaltion muodostamiselle, joka ei ollut muuta kuin rosvosopimus Canadan riistämiseksi. Mutta imperialistiset kapitalistit eivät juhli elokuun ensimäistä päivää. Tuona päivänä kuiskaillaan työläisille kauniita sanoja, jotta heidät saataisiin unohtamaan elokuun ensimäisen päivän todellinen merkitys.

Elokuun ensimäinen päivä paljastaa työläisille imperialistisen sodan syyn ja luonteen, imperialististen riistäjäin sodan maailman markkinain ja alueiden jakamiseksi. Se osottaa työläisille kuinka imperialistisia sotia valmistellaan ja miksi tällaiset sodat ovat kiertämättömiä niin kauan kuin kapitalistinen riistojärjestelmä säilyy. Ennen vuoden 1914 elokuun ensimäistä päivää työläisiä nukutettiin pehmeillä sananparsilla "rauhasta" ja "kansanvallasta" yhtä hyvin sosiali-reformistien ja pasifistien kuin sotaa valmistelevien imperialististen valtiomiesten huulilta. Ensimäisenä päivänä elokuuta viisitoista vuotta sitten työläiset ikkiä syöstiin sotaan, sosialipettäjät äänestivät sotamäärärahojen puolesta ja valehtelevat politikoitsijat alkoivat petosrynnäkkönsä.

Ensimäisenä päivänä elokuuta 1929 nähdään paljoa suuremmat sotavalmistelut kuin nähtiin vuoden 1914 elokuun ensimäisenä päivänä. Me nykyään kuulemme samoja valheellisia lauseparsia toisteltavan politikoitsijain toimesta. Me näemme imperialististen rosvovaltojen suuret hyökkäysvalmistelut Neuvostoliittoa vastaan. Me tiedämme, että englantilais-amerikalaiset suhteet lepäävät ruutikellarin päällä. Näin ollen ensimäinen päivä on suuresta merkityksestä meille, päivä, joka koettelee jokaisen työläisen vilpittömyyden vallankumouksellisessa taistelussa imperialistista sotaa vastaan.

Tällä taistelulla on monta puolta. Osana taistelusta imperialistista sotaa vastaan on taistelu kapitalistisen valtion nykyistä sortoa vastaan. Canadan senaatti, kapitalistisen luokkadiktatuurin elin, on vahvistanut lain, joka tekee mahdolliseksi työläisen telkeämisen kahdeksikymmeneksi vuodeksi vankilaan "laittoman" järjestön merkin kantamisesta. Tämä on ase työläisten sotavastaisen taistelun murskaamiseksi tulevana "elokuun ensimäisenä päivänä", jona seuraava sota tullaan julistamaan. Meidän täytyy taistella kapitalistisen hallituksen ja senaatin luokkadiktatuuria vastaan, osana läheisestä taistelusta sotaa vastaan.

Me emme voi odottaa sodan syttymispäivään saakka, ennenkun me, työläisinä, valmistaudumme taisteluun sotaa vastaan. Meidän täytyy yhdistää jokainen jokapäiväinen taistelu sotavastaiseen taisteluun. Taistelu työnkiihdytystä, edessämme olevaa jännittyneempää riistoa vastaan täytyy liittää taisteluun sotaa vastaan. Taistelu reformisteja vastaan on osa taistelusta sotaa vastaan. Ainoastaan mitä armottomammalla taistelulla sosialireformisteja vastaan voimme me osottaa, että me olemme oppineet näiden luokkamme riveissä olevien pettäjäin mustasta petoksesta ensimäisenä päivänä elokuuta 1914.

Elokuun ensimäinen päivä edustaa työläisten kansainvälistä valmentautumista vallankumoukselliseen taisteluun sotaa vastaan. Meidän täytyy paremmin kuin milloinkaan ennen järjestää mielenosotuksemme elokuun ensimäiseksi päiväksi, jona me tartumme luokkaveljiemme käsiin kautta maailman ja julistamme luokkasotaa imperialistista sotaa vastaan.

Ristiriitain pula kapitalistisessa maailmassa on nykyään saavuttanut korkeamman tason kuin milloinkaan ennen. Tämä pula on maailmankapitalismin tuhon varjo. Järjestäessämme taistelua imperialistista sotaa vastaan ja Neuvostoliiton puolustamiseksi me valmistamme sotaa synnyttävän anarkisen riistojärjestelmän hävittämistä. Ensimäinen päivä elokuuta kutsuu jokaista työläistä maailmanproletariaatin armeijan mielenosotukseen imperialistista sotaa vastaan!

Luokkataistelu

Luokkien välillä on jatkuva taistelu käynnissä kapitalistisessa yhteiskunnassa. Sitä ei voida estää millään laeilla eikä järjestysvallalla. Joskus se on vähemmän huomattua, joskus taasen se riehahtaa ilmiliekkiin. Riistäjän ja riistetyn välillä ei voi vallita enempää sovintoa kuin suden ja lampaan välillä. Kaikki kuvittelut siitä, että luokkataistelu on kierrettävissä, ovat järjettömiä ja vailla tosioloista pohjaa. Jos riistettävä valheilla ja petoksilla harhaanjohdettuna kuvittelekin, ettei ole olemassa mitään luokkataistelua, niin hänen riistäjänsä, kapitalisti, ei sitä koskaan tee. Riistäjä miettii aina uusia keinoja, mitenkä hän voisi riistettävistään imeä mahdollisimman paljon lisää voittoa. Mutta se ei suinkaan estä häntä saarnaamasta luokkasovintoa ja asettamasta siihen tehtävään oikein erikoisia henkilöitä: pappeja, opettajia, kirjailijoita, sanomalehtimiehiä, y.m., joille hän maksaa palkkaa yksinomaan siitä, että he huolehtivat riistettyjen [illegible], rauhallisina ja tyytyväisinä pysymisestä.

Tässä on se peruste, miksi papit aina saarnaavat pääoman etujen puolesta ja työläisten etuja vastaan. Kapitalistit heille maksavat palkan, vaikkakin se palkka tulee työläisten työvoimasta riistetystä saalista. Sama pitää paikkansa muihin kapitalistisiin julkisuushenkilöihin nähden. Kaikki he pitävät kapitalisteja isäntinään aivan samoin kuin työläiset tekevät.

Mutta millään keinolla ei luokkataistelua voida tukahduttaa. Se voidaan lopettaa vain luokkien hävittämisen kautta ja siihen on ainoa tie luokkataistelu. Mitä päättäväisemmin siihen tarttuvat laajat työläisten joukot, mitä tietoisemmin ja suunnitelmallisemmin he sitä käyvät, sitä pikemmin tapahtuu kapitalistisen järjestelmän kukistuminen ja sen sijalle työväenluokan vallan rakentaminen, joka on työväenluokan tehtävä. Vielä proletaarisen vallankumouksenkaan tapahduttua ei heti lopu luokkataistelu, sillä jälelle jäävät vanhan yhteiskunnan perut, mutta työväenluokan diktatuuri vähitellen murtaa ja hävittää ne, valmistaen, laskien ja laajentaen luokattoman kommunistisen yhteiskunnan perusteita. Kunnes se on saavutettu, siihen saakka kestää luokkataistelu.

Montrealin uutisia

Suomalaisten lukumäärä

näkyy aina vain kasvavan Montrealissa, tullen tämä viimein yhdeksi mantereemme huomatuimmaksi suomalaisten oleskelupaikaksi. Vaikka työolot on täällä olleet hunonpuoleiset koko kesän, niin Quebecin maakunta, juuri ollessaan teollisuuden kehitysasteellaan, tarjoaa paljon työpaikkoja, Montreal muodostuen kaikkien keskukseksi. Siksi tänne virtaa paljon työläisiä jotka sitten hajaantuvat ympäri maakunnan aina työmailleen. Tammien, suurten voimalaitosten ja teollisuuslaitosten rakennus-töitä on viimeisinä vuosina ollut tavallista enemmän Quebecin maakunnassa, mutta nämä eivät ole voineet tarjota kovinkaan loistavia mahdollisuuksia työläisille, palkat kun ovat kovin pieniä niihin elämän kustannuksiin verraten mikä vallitsee näillä paikkakunnilla, ja työt sitten ovat täydellisesti isäntien orjamaisen komennuksen alla. Mitään järjestämistyön merkkiä ei ole näissä ollut, vaan ainoastaan sen mitä rakennuskomppanioiden herrut kunakin aikana katsoo parhaaksi, siihen on työläisen tyytyminen jos haluaa paikkansa pitää. Suomalaisia on ollut näillä työmailla jokaisessa suuret joukot, puumiehinä ja sekatöissä.

Montrealin kaupunkiin on vielä suhteellisesti vähän jäänyt suomalaisia työläisiä asumaan, sillä työn saanti kaupungissa on ollut paljon vaikeampaa ja siksi suuremmat joukot menevätkin ulos kaupungista, mistä aina sattuvat työn saamaan. Voi huoletta sanoa, että palvelijattaret muodostavat suurimman osan Montrealin suomalaisista, sillä heitä on useita satoja, ehkä viitisen sataa. — Kellään ei ole varmaa tilastoa tästä.

Väkijuomapahe

on levinnyt Montrealissa ehkä enemmän kuin missään muualla suomalaistenkin keskuuteen, johon ehkä on syynä Quebecin maakunnalliset laitkin, jotka sallivat esim. olutta myytäväksi yksin sekatavarakaupoissakin, kun vain ottaa hallituksen lupakirjan siihen, samoin kapakoissa myydään olutta lasikaupalla, myöskin hallituksen viinakaupoista saa ostaa ilman lupakirjaa jokainen henkilö. Tämän löyhyyden vielä tulee huomaamaan myöskin monenlaisten yö-klupien toiminnassa, myöskin hallituksen lupakirjalla. joissa sitten rikotaan lakia sen mitä ehditään. Yksi tällainen, joka meille suomalaisille on kaikkein tunnetuin, on muutamien saalistajien perustama Scandinavian voimisteluklupin nimellä toimiva laitos. Tämä samainen klupi on toiminnut jo täällä monta vuotta, ollen suoranaisesti ensimäinen suomalaisten kokouspaikka, tai paremmin juopottelu- ja seurustelupaikka, minne kuletettiin heti Suomesta tänne jääneet tytöt ja nuoret sekä vanhemmatkin miehet saamaan ensin maan kaljaa, kuten sitä sanotaan, ja sitten tanssia lurahuttamaan päälle. Runnarit pistäen rahat taskuunsa hyvän näköisenä ja tyytyväisenä, mutta samalla kopeana ja mahtavana, jos kukaan uskaltaa vähänkään arvostella heidän pisnestään. Näin sitä on menty ja tämä samainen klupi jatkaa vain toimintaansa, vetää nuoria tyttöjä ja poikia sinne "hauskaa" pitämään, — niinhän sitä useampi alkaa sanomaan kun ensin on "alkuun päässyt" siitä nautinnosta mitä klupi tarjoaa.

Ensin otetaan "klupilla" ryyppy vaikka vain viiniä, jota myöskin tarjotaan ja sen jälkeen toinen ja kolmas, viimein pää täyteen, lopuksi on juhlassa tullut pää niin täyteen että kantamalla pitää kulettaa pois, tietenkin "hyvän" miesseuran mukana, ja ensimäiset sivistyksen askeleet on tullut Canadassa otettua. Tätä elämää jatketaan ja lopuksi on enään melkein mahdoton päästä siitä pois, sillä onhan sitä elämää tullut resuttua niin että ei paljoa minnekään muualle enään viitsi mennä. Tällaista on se klupin kasvattava voima, ja kaikki tämä tehdään laillisessa nimessä, tai ollaan tekevinään.

Maakuntasäännöt määräävät kylläkin että klupin sisälle pääsy on sallittu ainoastaan jäsenille, joka voi viedä tuttavansa kerran pari mukanaan. Scandinavian "Klupi" ei ole tätä sääntöä ollenkaan koittanutkaan noudattaa, sillä silloin jäisi syrjään joukkojen kasvattaminen koiratorppaelämään, mikä on klupin päätehtävänä, voidakseen nyppiä jokaisen pennin pois työläisten taskuista, niin miesten kuin naistenkin. Suomalaisia palvelustyttöjä on osa myöskin tähän kuiluun joutunut ja useimmat heti Suomesta tänne saavuttuaan. Klupin avonainen kita on saanut heidät nielTyä kimppeineen kampsuineen.

Työläiset!

Kuinka kauan te kulette tässä sokeassa talutusnuorassa, ettekö huomaa mitä varten tämä klupi on olemassa, eikö se ole tukahduttamassa teistä inhimillisyyden tunteita, tappamassa teitä tullaksenne voimattomiksi itseänne puolustamaan ja luokkanne kehityksen mukana kulkemaan. Eikö se ilo, joka siellä teille tarjotaan, ole myrkyllä seotettua teennäistä iloa, jolla juotetaan teidät tunnottomiksi huomaamaan omaa asemaanne ja samalla poljetaan teidät aina vain alemmaksi ja alemmaksi, orjiksi ja nöyriksi luontokappaleiksi, kapitalistin voitonhimon uhrialttarille. Usein kuulee juuri mainittavan että Klupilla on hauskaa, syystä kuin kaikki siellä ovat päissään ja sen takia niin "vapaita".

Suomalaiset miehet ja naiset, jättäkää toki tuollainen alhainen elämisen tapa niin kauan kuin se on mahdollista ja älkää antako täälläkään minkään klupin asettaa teitä sivistymättömiksi narreiksi, joita voi jotkut klupin herrut tanssittaa yhdellä sormellaan ja sitten osoittaa, että nehän ovat vain — suomalaisia, vanhan maan kolloja. Näyttäkää että olette oma itsenne. —

Klupin elämää seurannut.

*

Laivayhtiö narrannut huvimatkailijoita

Baltic American linjan huvimatkailijat, jotka lähtivät New Yorkista "Estonia" laivalla toukokuun 29 päivänä, kertovat matkastaan, miten he tulivat petettyä laivayhtiön puolesta. Laivayhtiö oli täällä Amerikassa ja Canadassa suuresti ilmottanut yhtiön toimeenpanemasta huvimatkasta "Estonia"-laivalla New Yorkista suoraan Helsinkiin toukokuun 29 päivänä ja niin olikin saanut vähän yli neljänkymmenen suomalaisen ottamaan osaa tähän huvimatkaan, jota vielä tuli johtamaan kauppias Jacob Laurila Maynardista, Mass.

Matkustajat astuessaan laivaan Brooklynissa, N. Y., jossa laivakomppanian laituri on, olivat kaikki hilpeillä mielin ja iloisena, lähtiessään toivolla, että pian saadaan astua Helsingin rannassa taasen maankamaralla, ja myöskin kaikki oli järjestetty sitä varten aina matkatavaroita myöten, että niitä vasta ensi kerta tullaan Helsingin rannassa siirtelemään.

Matkalippuja leimatessa rannassa kylläkin oli ilmestynyt niiden mukaan pieni lippunen, että laiva ei menekään Helsinkiin, vaan Kööpenhaminaan. Mutta kukaan ei sitä ottanut todeksi, sillä olihan liput myyty sekä monta kuukautta ilmotettu, että laiva tulee menemään suoraan Helsinkiin. Vasta laivalla ollessa muutama päivä alettiin antaa huomiota enemmän mukana olleelle ilmoitukselle, että laiva meneekin Kööpenhaminaan ja että matkustajat kuljetetaan Ruotsin kautta Suomeen.

Päätettiin pitää kokous suomalaisten matkustajain kesken, johon osallistui myöskin kauppias Laurila, matkan johtaja, joka kokouksessa selosti, että hänellä ei ole mitään tekemistä, eikä liioin voi auttaa kysymystä; hänen osuutensa on vain, että hänen nimeänsä on käytetty ilmotuksessa, josta saanut vastapalkkioksi vapaan piletin.

Kokous päätti kääntyä asiasta kapteenin puoleen ja esittää, että jos laiva ei mene suoraan Helsinkiin, niin on siinä tapauksessa järjestettävä joku toinen laiva suoraan Kööpenhaminasta Helsinkiin. Päätöksien laadittua mentiin puhuttelemaan kapteenia, joka puolestaan selosti, että hänelle on määräys Kööpenhaminan pääkonttorista ja on sen mukaan toimittava. Kuitenkin hän lupautui lähettämään kokouksen päätöksen langattomalla sähkösanomalla komppanian konttoriin ja selostamaan matkustajain vaatimuksen.

Varrottiin muutama päivä ja niin alkoikin huhu liikkua, että vastaus on tullut. Pidettiin kokous ja kauppias Laurilalla olikin sähkösanomavastaus, jonka hän oli saanut kapteenilta ja missä sanottiin, että laiva tulee menemään ainoastaan Kööpenhaminaan ja matkustajain on matkustettava Ruotsin kautta Suomeen sekä poistuttava laivasta ennen maanantaiaamua kello 5.30, sillä laiva oli määrä saapua Kööpenhaminaan sunnuntaina. Ensin jokainen päätti, että ei lähdetä pois laivasta, vaan vedotaan asiasta ensin Yhdysvaltain ja Suomen konsulivirastoon, mutta kuitenkin lopulta alkoi jokainen valmistautua muuttamiseen ja matkustukseen Ruotsin kautta. Laivan miehistö antoi kyllä apuaan arkkujen köyttämisessä ynnä muussa.

Rantaan päästyä piti kiireen kaupalla joutua lautalle, joka kuljetti matkustajat Malmö-Tukholma junalle, jossa ei ollut tiloja edes järjestetty, vaan konduktöörin piti hikoilla, saadakseen kaikki selville ja ainoastaan kolmannen luokan piletit oli kaikille, vaikka laivapiletti edellytti parempaa junapilettiä. Tukholmasta vietiin matkustajat Bore 2:lla Turkuun ja sieltä taasen junalla Helsinkiin, minne huvimatkailijoiden matkan tulikin päättyä.

Laivan päällystöä vastaan eivät matkueessa olleet valittaneet, sillä ne olivat tehneet kaikkensa avustaakseen matkustajia, mutta komppanian pääkonttori oli määräyksillään saattanut koko huvimatkajoukkueen narrattuun asemaan. Koko joukkue oli katkeroittunut tällaiseen pettämiseen, ja olivat sitä mieltä, että olisi matkustajain oltava enempi varuillaan kaikenlaisiin huvimatkueisiin lähtemisen kanssa.

"Elisa, jää tänne!"

Kun aikansa kieltää ja vastustaa, niin tulee useinkin sitä katumaan ja sitten tulee lausuttua, vaikka mitä. Jälestä päin huomaakin, että se mitä hänelle olisi ollut joskus kädessä otettavana, tulee luisumaan pois, joten on paras jo huudahtaa: "Elisa, jää tänne!" Tällä tavalla käy kuitenkin kappaleessa, jossa poikamies ottaa kasvatin ja luulee sitä vielä pieneksi lelliteltäväksi "kainalovauvaksi", mutta kasvatin saavuttua, onkin se täysi nainen, joskaan ei näytä miellyttävältä yksinkertaisissa pukimissaan, mitkä hänellä vain on päällään. Vaatteet tekevät kuitenkin kenenkä tahansa, jopa kasvatin isänkin. Tulkaa katsomaan sitä osaston näyttämöltä t.k. 28 päivänä.

Urheilijain juhlat

Urheilu- ja voimisteluseura "Jousi" tulee järjestämään paikallisten jäsenten väliset voimistelu- ja urheilujuhlat elok. 4 p:nä osaston kentällä. Koettakaapas kaikki urheilijat alkaa valmistumaan näitä juhlia varten. Kilpailussa tulee olemaan miehille viisiottelu: (kuula, keihäänheitto, pituushyppy, kolmiloikka ja 100 metrin juoksu) sekä lisäkilpailuna 1000 metrin juoksu, naisille 3-ottelu: (kuula, pituushyppy ja 100 m. juoksu) ja rajapallon heitto. Jotka eivät vielä ole Canadan työväen voimistelu- ja urheiluseuran jäseniä on parasta nyt liittyä, sillä ainoastaan seuran jäsenet voivat ottaa osaa kilpailuihin.

Kenttäjuhla

Canadan kommunistipuolueen Montrealin keskuskomitea tulee järjestämään kansainvälisen kenttäjuhlan S. J. osaston kentälle t.k. 28 p:nä. Kun toimessa on kerta kaupungin keskuskomitea, niin toivotaan, että juhlista tulee myöskin muodostumaan sen arvoinen. Viime vuonna kylläkin meni juhlat ohjelmansa puolesta vähän huonoon, sillä ei ollut muuta, kuin suomalaisilta ohjelmaa, mutta toivotaan nyt parempaa.

"Pohjalaisia"

Kappale Pohjalaisia esitettiin osaston näyttämöltä kaksi kertaa. Ensi kerralla oli katsomo täpösen täynnä yleisöä, jota vastoin viimeisellä kerralla ei ollut niin paljoa. Katsojat ovat olleet kiitollisia esitykseen. Yleisesti sellaisia lauseita on kuulunut. Kappaleessa mukana olleena ei voi paljoa enempää lausua. — J.

Port Arthurin uutisia

NAISLIITTO-OSASTON TOIMINNASTTA

N.L. osaston kokoukset on pidetty säännöllisesti näihin saakka ja tullaan pitämään edelleenkin, ettei pitempää kesälomaa oteta tänä kesänä ollenkaan. Ja kun oikeen ajattelee, niin vallankumouksellisessa toiminnassa skä taistelussa kapitalistiluokkaa vastaan ei saisi ollakaan mitään kesälomaa eikä muutakaan lomaa. Olisi aina vain jatkuvasti toimittava, sillä yhteistoiminnan kautta meillä on toivo saada parannuksia aikaan ,eikä toimintaan saisi väsyä vaikka siinä toisinaan ilmenee vastuksiakin ja vaikka se tuntuu raskaalle niille henkilöille jotka aina joutuvat olemaan kuormitettuna sekä useammassa tehtävässä yhteistoiminnassa. Henkilö, joka tuntee velvollisuutensa luokkaansa kohtaan, pitää velvollisuutenaan toimia sen hyväksi, niin nainen kun mieskin, ja kaikkien työläisten pitäisi tuntea se.

Viimeisessä N.L. osaston kokouksessa kuultiin raportit iltamista, kuultiin myös laajennetun sihteeristön kokouksen pöytäkirja ja kiertokirje. Puolustusliiton hyväksi päätettiin luovuttaa 5 dollaria. Päätettiin mennä vielä farmikontrille pitämään iltamia kappaleen kanssa "Kesäleskiä". Valittiin viisihenkinen komitea tämän piirin naisten aluejuhlaa varten, joka tullaan pitämään 18 p. elokuuta, joten sama komitea huolehtii tämän piirin pioneerien kesäjuhlista myös, jotka pidetään syyskuulla. Komiteaan tuli valituksi seuraavat henkilöt: O. Alanen, M. Bohm, E. Väyrynen, A. Hietala, A. Takoja ja sihteeri A. Hautamäki. Tämä juhlakomitea pitää kokouksen yhdessä Fort Williamin naisten kanssa. Jäsenkirjuriksi valittiin A. Hietala, kun entinen jäsenkirjuri toveritar Hjort muuttaa pois paikkakunnalta. Kirjeenvaihtajaksi Toverittarelle valittiin A. Takoja. Seuraava Naisliiton kokous pidetään 6 p. elok. ja puoluenaisten kokous on 23 päivä. heinäkuuta. — O.

Eri paikkakunnilta

Washatenau, Alta.

Herätimme työläisnaisliiton

taas toimintaan, tuon, joka nukkui sikeätä unta kokonaisen vuoden. Kun toisen paikkakunnan työläisnaiset pukkasivat meitä kylkeen, niin emme viitsineet enään varttoa uutta muksua. Ja häpeähän olisi ollutkin jos olisimme jääneet syrjään tästä edustajakokouksesta, joka on nyt Sylvan Lakella. Niin valitsimme joukostamme Mrs. Krohulkin edustamaan meidän naisliittoamme. Ja mielellään hän lähtikin, ei pannut vastaan ja annettiin hänelle evästykset j.n.e.

Kyllähän täällä on meitä naisia koko paljon, jos vaan kaikki tuntisivat yhteenliittymisen arvon. Mutta tahtoo olla, että ei saa mukaan kaikkia ollenkaan. Jos kysyt ja pyydät, niin heillä on omat esteensä: vaikka puheilla eivät vastusta, niin silti pysyttelevät ulkona kaikesta toiminnasta. Vaikka sama riistojärjestelmä riistää heitä yhtähyvin kuin meitäkin. Nyt meitä on seitsemästä naista liittynyt tähän liittoon. Tilaa on kyllä uusille jäsenille, jos vaan ottavat asiakseen ja tulevat meidän kanssamme yhteisrintamaan, sillä tässä ei tee rahakaan kiusaa, kun ei ole mitään maksuakaan, ei muuta kun liittyä vaan jäseneksi ja käydä kokouksissa, keskustelemassa nykyisistä asioista, jotka kulloinkin ovat tärkeimpinä edessämme. Otamme käsiteltäväksi siellä muutakin, kuin vaan toistemme arvostelemista. Sillä kun on iso joukko naisia, niin silloin on parempaa, hyödyllisempääkin asioitten tutkimista eikä vaan arvostella toistensa vikoja. Meissä kaikissa on omat vikansa ja kukaan ei näe eikä tunne omia vikojaan. Siellähän ne voidaan sitten kaikki epäkohdat korjata yhdessä keskustelemalla. Ja tähän joukkoon sopii aina, ei ole koskaan liian "täysi" ja ovet on aina auki jokaiselle, joka vaan viitsii liittyä tähän ryysyläisten joukkoon ja tuntee itsensä sen arvoiseksi.

Naisliiton iltamat

meillä on elok. 3 p. ja silloin esitetään kappale "Rikkaus ja rakkaus". Tulkaa nyt naapurikylän nuoret ja vanhat silloin Hallaleekin haalille. Pantiin sentähden lauantai-illaksi, että ihmisillä olisi parempi tilaisuus tulla, kun on juuri kiire aika, näin jää pyhä levätä ja samalla tiellä voi kyläillä.

Yksi joukosta.

Kirje Kylväjästä

Satotoiveet hyvät — Yhä uusia koneita — Eri kansallisuudet veljellisessä yhteistyössä

Kesä ja satotoiveet

"Kylväjässä" sekä "Gigantissa" suoritettiin kylvöt nopeasti ja varman suunnitelman mukaan. Traktoreissa olevien valonheittäjien avulla kävi kylvökoneet taukoamatta myöskin öillä. Ilmat olivat erittäin suotuisat sekä kylvötöille että kasvullisuudelle. Sateli lievästi, mutta riittävästi. Toukokuun alkupäivinä kumminkin lakkasi sateet ja kuuteen viikkoon ei satanut muuta kuin hyvin pienen pirahduksen, joka ei kastellut juuri mitään. Ilma ei ollut kumminkaan kuumaa ja se auttoi niin, että viljat säilyivät tuholta.

V.k. 16 päivää vasten sitten alkoi satamaan ja satoi koko vuorokauden melkoisen runsaasti. Maa kastui syvältä, mutta viljat eivät painuneet maahan syystä, että niiden kasvu oli vielä kuivuuden takia lyhyt. Näiltä suurilta pelloilta on siis tyydyttävät satotoiveet.

Talouden nostaminen "Kylväjässä" ja "Gigantissa"

Peltojen muokkaus syyskylvöjä varten näillä tiloilla on tapahtunut voimaperäisesti. Samoin rakennustyöt. "Kylväjässä" on rakennuksen alla kolme suurta rakennusta. Asuntotalo, viljamakasiini ja navetta. Ikäänkuin sivutöinä on rakennettu jo maitohuone ja lihahuone. Kaikki muut rakennukset tehdään tiilistä paitsi viljamakasiini tulee puusta. "Gigant" rakentaa asuntotaloja, korjauspajoja y.m. varastohuoneita. Kumminkin suurimmat rakennukset ovat kaksi suurta elevaattoria, jotka ovat pian valmiina. Koneistoja lisätään myöskin molemmissa talouksissa. "Kylväjässä" on jo koottu ja odottaa pellolle pääsyä Combinder. Se on tekniikan viimeisin sana maatalouskoneiston alalla. Leikkaa, puipi ja säkittää samalla kertaa. Leikkausterä on 20 jalkaa. Myöskin viimeisintä mallia, ja suurin mitä Amerikassa tehdään, silon täyttäjä ja rehumylly jo saapui ja alkaa työskentelemään niin pian kun silo valmistuu vastaan ottamaan rehua. Myöskin joitakin uusia leikkuukoneita on saapunut ja on jo koottuna odottaen leikkuuta.

Parhaillaan tilataan lisää uutta koneistoa. Huomattavimmat niistä kaksi 60 hv. Best tankkitraktoria.

"Kylväjän" tilalla, jossa on kokeiltu useammanlaisilla traktorimerkeillä, on osoittanut "Best" kaikista parhaaksi. Niitä nyt on saapunut Gigantillekin joitakin kymmeniä. Kaikkiaan niitä tulee 200, mutta kaikki eivät ole vielä saapuneet. Gigant tulee tästä alkaen käyttämään vain Best-traktoreita ja kaikki muut merkit lähettää pienimmille neuvostotiloille.

Naapurin tilalle viljelyssuunnitelmaa laatimaan on saapunut amerikalaiset spesialistit. Amerikassa maanviljelyksen alalla kuuluisuutta saavuttaneen professori Wilsonin johdolla. Ennen kuin he alkoivat lainkaan työtään, kävivät he Kylväjässä ottamassa kaiken mahdollisen ainehiston. Eritoten ottivat selville koneistomme kuormituksen ja tehon koska tähän asti tässä maassa on Kylväjässä saavutettu parhaat tulokset koneellisessa viljan viljelemisessä. Myöskin on suunnitelma, että amerikalaiset ottavat viljelläkseen osan neuvostotilasta näyteviljelyksenä siten, että 1,000 ha viljelee yksitoista miestä, joista kymmenen miestä työskentelee koneilla ja yksi johtaa.

"Kylväjän" kansainvälinen talous

"Kylväjä" on tyypillinen näyte eri kansallisuuksiin kuuluvien työläisten yhteenkuuluvaisuudesta. Meillä nyt työskentelee vieri vieressä toistakymmentä eri kansallisuutta ja hyvin näkyy työt luistavan ilman mitään kansalliskiihkoilua ja vihaa. Kielten sekoitus on tietenkin melkoinen, mutta hyvin tullaan toimeen. Nyt kun kesän ajaksi tuli oppilaita toistakymmentä, niin englannin, venäjän ja suomen kieliin, jotka tähän asti ovat olleet pääkielinä, sekoittuu nyt ruotsin, tanskan ja norjan kielet. Tähän vielä pesuksi tulee inkeriläisten ja karjalaisten murrekielet ja väliin saksakin suhajaa, jota säestää virolainen ja lättiläinen, niin jopa siinä on kieliä yhden talon osalle. Mutta, kuten sanottu, hyvin vaan toimeen tullaan ja hauska onkin elää tässä baabelissa.

Sosialistinen kilpailu

"Kylväjä" on saanut sekä antanut haasteita sosialistiseen kilpailuun. Yleensä kollektiiviset taloudet täällä ottavat osaa kilpailuun, josta odotetaankin hyviä tuloksia maatalouden nostamisessa joka suhteessa. — L. L—no.

SUOMESTA

TULIPALO FORSSASSA

Tuli oli päässyt irti aivan kauppalan keskuksessa ja saavutti se valtavat mittasuhteet, uhaten pahimmillaan ollessa koko Keski-Forssaa. Tuli sai alkunsa Lounais-Hämeen Kauppa Oy.n varastosuojasta. Täältä levisi se nopeasti. Parin minuutin kuluttua koko rakennus oli tulimerenä. Kohta tämän jälkeen huomattiin tulta myöskin mainitun kaupan pihan toisella puolella, missä sijaitsee hotelli Seurahuone ja autokorjaamossa oli lähes 20 autoa, joihin myös tuli tarttui, tuhoten ne täydellisesti, m.m. International-merkkisen linja-auton sekä useita aivan uusia ja käytettyjä Ford-autoja. Tämän jälkeen tuli tarttui autokorjaamoon ja kaksikerroksiseen puiseen hotellirakennukseen, josta matkustajien ja henkilökunnan oli suinpäin yöpukimissaan paettava. Samaan aikaan levisi tuli toisella puolen pihaa tontin ulkopuolelle, sytyttäen ensiksi teurastaja Saarisen kaksikerroksisen puisen asuinrakennuksen mikä paloi perustuksiaan myöten. Pian sen jälkeen tuli tarttui myöskin työväentalon kattoon, tuhoten kaikki puuosat, näyttämövarusteet, arkiston, filmikoneen sekä vahtimestarin irtaimiston. Vielä paloi työväentalon vieressä sijaitseva O. Vahdan pienempi asuinrakennus, leviten tuli vielä Lounais-Hämeen tontin takana olevaan V.P.K. taloon, mikä sammutusyrityksistä huolimatta paloi jokseenkin perusteellisesti. Kaikki muutkin ympärillä olevat talot olivat ankarasti uhattuina. Niinpä syttyi m.m. Seurahuoneen vastapäätä oleva talo parikin kertaa tuleen, mutta saatiin ruiskujen avulla sammumaan.

Vahingot nousevat noin 2 ja puoleen miljoonaan markkaan. Seurahuone oli täydestä arvostaan vakuutettu, samoin irtaimisto. Työväentalo oli vakuutettu 500,000 markasta ja irtaimisto 75,000 markasta, mitkä summat eivät kuitenkaan vastaa vahinkoja.

ORJATSALON

"valtiopetosjuttu" oli äskettäin esillä Turun hovissa. Mikko Erich esitti puolustuskirjelmän, jossa todettiin m.m. se, että syytetty on toiminut Englannin vakoilijana maailmansodan aikana Myöskin kuulusteltiin useita todistajia. Juttu lykättiin heinäk. 19 p:ään. Turhaa se ohranamaa Orjatsaloa hätyyttelee, kyllähän tuon nyt huomaa tuosta Erichin valtistakin.

Aivo- ja sydänsäteet

Tänä keväänä julkaisivat Neuvostoliiton suomalaiset kirjailijat ja kynäilijät Kevätvyöry-nimisen albumin. Seuraavassa lainaamme siitä L. Helon "lyyrillisen kevätkertomuksen".

Nyt on kevät ja sinä tulet iltasin luokseni hymyilevänä ja reippaana kuin kevään tytär. Tuntuu kuin olisit hiukan hämillä. Heilautat päätäsi ja samalla huiskahtaen heilahtavat komeat, kultaiset palmikkosi, mutta silmäsi . . . ne salaa kurkistavat miten nopeasti minä nousen pöytäni äärestä ja riennän toveriani vastaan. Niin, toveriani. Me olemme ainoastaan toveruksia. Eikö muka pojan ja tytön välillä voisi olla toveruussuhteita? Sinä suutut niille, jotka väittävät toisin, mutta monet eivät sittenkään usko. Ja miten voisivatkaan uskoa he, jotka eivät milloinkaan ole kokeneet oikeaa toveruutta ja ystävyyttä ja joille toisten parjaava mielipide on laki.

Minä nousen ja tervehdin sinua. Kättelen kaksin käsin.

— Terve! Tervetuloa yksinäisen iltani ilostuttajaksi! Täällä on pimeää. Minä sytytän toiseenkin lamppuun valon. Sinä tulit. Onko ehkä jotain asiaa?

Hymyilet vastaukseksi ja minä arvaan, ettet tullut asiatta. Kuinka voisitkaan tuhlata kallisarvoista aikaa tyhjänpäiten. Sinulla on tärkeitä asioita ja ainoastaan minulle.

Istumme vastatusten ja puhelemme keväästä, tästä ja menneestä. Ensin keväästä ja sitten asioista.

Muistathan, miten silloin toisena keväänä usein, kun kaupunki nukkui kevätyön valjussa hämärässä, me kiertelimme pitkin kaupungin katuja ilman päämäärää, mutta ei asiatta. Meidän piti kirjoittaa kuvaus kaupungista, sen asukkaista ja oloista. Me keräsimme ainehistoa.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.50

Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, Ont.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

JOHN WIRTA,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

Tosin siihen tarkoitukseen olisi ollut päivä sopivampi, mutta mehän olimme työssä päivällä.

Ja muistatko, miten kerran nuorisoliittokokouksessa autoit minua, kun olin joutunut pinteeseen uskonnonvastaisessa kysymyksessä. Olin silloin hyvin kiitollinen sinulle, mutta sinä sanoit, että se tuli aivan vahingossa, ettet sinä aikonutkaan auttaa minua. Silloin me tutustuimme. Olimme silloin ainoastaan tuttuja.

Ja sitten, kun oli jo kesän alku ja ensimäiset arastelevat sateet huuhtelivat katuja, tulit kerran taas luokseni, kun olin yksin ja toivoin sinun tulevan. Tulit kuten nytkin, kevään tyttärenä, loistavin silmin ja toit kevään tuulahduksen mukanasi.

Iloitsin, sillä olit tullut juuri kun odotin sinua ja sinä arvelit, että jotkut säteet ovat vaikuttaneet sinuun ja sinä tulit.

— Ne ovat kai jotain aivosäteitä, arvelit.

— Eivätkö ne ole sydänsäteitä? utelin.

— Ei, ei! Kuka tomppeli semmoista saattaisi ajatellakaan!

Täytyi uskoa. Siis aivosäteitä, luonnontieteessä vielä tuntemattomia.

* * *

Niitä semmoisia iltoja sitten oli niin useita ja kaikki ne olivat kevättä, vaikka aikaa oli jo kulunut, ulkona oli pakkanen ja ensisateen asemasta kaduilla tupruili talven lumi.

Meni talvi ja taas tuli kevät. Sinä aina iltasin tullessasi pakkashuurun asemasta toit kuultavien huhtikuuniltojen tunnon ja sähkövalon asemasta huoneessa ripsehti kevätiltojen keveä hämärä.

Ja sinä muistat kai, miten kerran, kun vielä järven jäät ratisten tunkeilivat rannoille, mutta ilma oli jo täynnä kevättä, miten silloin eräänä yönä, kun aamurusko jo idästä kohotti kuultavaa otsaansa, kuljimme kotiin iltamista. Olimme tanssineetkin, mutta me tanssimme niin huonosti. Olin monta kertaa astunut sinun varpaillesi ja olimme tyrkänneet kumoon monta paria.

Silloin, sinä aamuna hyvästellessä suutelin sinua otsalle, siihen, mistä tuuhea tukkasi komeasti kaartuen taipuu, suostuen käden ja kamman tahtoon. Silloin hehkuivat poskesi komeammin kuin aamurusko ja sinä käsistäni pidellen, hiukan taapäin taipuen tunnustit, että kyllä ne säteet sittenkin ovat olleet sydänsäteitä, niitä jo ammoisina aikoina tunnettuja, joilta ei voi suojella edes nuorisoliiton jäsenkirja ja innokas työ.

Kansainvälisiä vieraita Suomen ensimäisessä punaorpo-kodissa

— Täti, täti, katsokaa miten laineet tuolla ulapalla heittelevät kolmea kanoottia!

— Oi, nyt ei niitä näy ollenkaan! Uppoavatko ne nyt, täti?

Taas veneet näkyivät.

— Täti, ne tulevat tänne!

Hetkisen vallitsi kodissa hirveä hälinä. Paristakymmenestä kurkusta tuli ääntä aivan suorana huutona. Innostuksesta tietysti. Senhän huomasi heti, että tulossa oli jotain erikoista.

Isoimmat pojista kiirehtivät tulijoita vastaanottamaan.

— Täti, katsokaa, heillä on kummankäöiset kanootit ja vaatteet! Katsokaa niiden lakkeja!

— Oi, kuinka nuo tulijat ovat tummia, täti. Eihän ne vain ole neekereitä tai intiaaneja?

Oli siinä joukollamme aprikoimista.

Tulijat, 6 tummaa nuorukaista, olivat sillä-aikaa saapuneet rantaan. He vetivät kanoottinsa maihin ja alkoivat purkaa niistä matkatavaroita.

Arvioin tapahtumaa kodin ikkunasta. Kaikilla tulijoilla oli matkapuvut polvihousuineen ja lyhyine kumitakkineen. Kanootit kumisia ... Työläisiä he eivät varmaankaan ole tuumin. Ei ainakaan suomalaisia. — Parasta on, että menen ja selitän heille olemme erehdyksen välttämiseksi.

Rannalle saapuessani huomasin, että tulijat jo arvasivat tulleensa lastenkotiin. He tarkastelivat lastemme pukuja ja niissä olevia merkkejä.

Tervehdimme. Vieraat viittasivat myllertävään Vesijärveen ja alkoivat puhua — saksaa.

Siinäpä pulma. Millä nyt saa selvän siitä, keitä tulijat olivat ja miten selittää keitä me olimme!

Ah, esperanto, välähti äkkiä mielessäni, ja surkeasti kadutti se, ettei aikoinaan tullut esperantokurssia loppuun asti käytyä.

Mutta yrittää piti. Viittasin punaiseen lippuumme ja sitten joukkoomme esitellen: — Olemme kaikki proletaareja.

"Proletaroj?" huudahti yksi joukosta esperantoksi ja samassa nostivat vieraat kuin komennuksesta nyrkkiin puristetut kätensä ilmaan.

"Pioniroj?" kysyi taas kansainvälistä kieltä taitava vieras osoittaen lapsiamme.

Pudistin päätäni. "Nej" selitin, "infana hejmo de Mopr" keksin ponnistaen kaiken kansainvälisen tietovarastoni.

Ja taas tervehdittiin. Kukin vieraista esittele itsensä jäsenkirjallaan. Puhuttiin yhteen menoon saksaa, ruotsia, venättä, esperantoa ja mikä tärkeintä, myöskin kuuromykkäin kieltä. Mitään kieltä ei osattu, mutta jotain selvää siitä sentään tuli.

Tuuli ja kova myrsky, jotka tavallisesti olivat meidän vihollisemme, ne kun pakoittivat meidät oleskelemaan ahtaissa huoneissa, joissa ei juuri käynyt leikkiminen, opiskelu eikä mikään työskentely, ne olivat meille nämä vieraat tuoneet. He olivat saksalaisia nuorisoliittolaisia, jotka olivat lähteneet retkeilemään, päämääränään Moskovan partakiadit.

Lapsillemme olivat he oikeita nähtävyyksiä. Kaikkein mieluimmin olivat lapset viettäneet koko iltansa seisomalla vieraiden vieressä heitä tarkastellen. Kaikki kun tuntui olevan niin ihmeellistä. Eipä oikein tahtonut kukaan malttaa lähteä vieraiden saunaankaan, vaikka siitä muulloin oli kiihkeä kilvoittelu.

Tämä samainen päivä oli myöskin saunapäivämme. Viisi tenavaa kerrallaan pääsi aikanaan maalaissaunaan. Toinen kodin ohjaajista toimi saunassa kylvettäjänä. Sauna oli saaremme vastakkaisella rannalla.

Saunoittaminen oli vielä täydessä käynnissä kun saunan ovelta kuului naputusta. Mitään pahaa aavistamaton ohjaajatoverini kurkistaa, aivan sauna-asussa ollen, ovesta ulos. Ja mitä hän näkikään! Kuusi tummaa miestä saunan vahtina toimivan Otto-pojan seurassa.

"Vieraat haluavat tutustua suomalaiseen saunaan", selittää Otto.

Ohjaaja on hämmästynyt ja vielä enemmän ovat hämmästyneet vieraat. He kumartelevat, puhdistavat päitään, osoittavat Ottoa ja pyytelevät anteeksi. — Saunan ovi sulkeutuu.

No, pääsivätkön vieraatkin illemmällä saunaan, senjälkeen kun suuri perheemme ensin oli saunassa käynyt. Ja löylyä, sillä saunassa ei ollut löylyä ennää paljoa jäljellä....

Iltapäivä kului ahtaista oloista huolimatta hupaisesti. Lapset innostuivat näyttämään laulutaitoaan laulaen punaisen laulukirjan kannesta kanteen. Toisiin lauluihin vastasivat vieraamme omalla kielellään. Ikeästä ilmasta huolimatta leikittiin ulkonakin ukkeita. Ulkoa saloissa palloleikkejä. Ja niinpä saapuikin ilta. Yhdessä suoritimme lipun laskun ja iloisin mielin yhtei joukkomme makuuhuoneisiin, toteen seuraavana aamuna tapaavansa vielä vieraamme.

Seuraava aamu valkeni ihmeen ihanana. Lipun nostossa olivat vieraat toverimme mukana. Ruokailujen ja tavanmukaisten aamuvoimistelujen jälkeen kuljettivat vieraamme kutakin lasta vuorossa jälkeen kanoottiansa järvellä. — Niin, eikä yksin lapsia, vaan kaikkia talossa olevia aikuisiakin. Ja sen voi arvata, että kaikilla oli hauskaa.

Puolenpäivän aikaan tekivät vieraat lähtöä.

Olimme kokoontuneet puoliympyrään. Lauloimme kansainvälisen yhdessä ja teimme reippaan tervehdyksemme. Lausuimme toivomuksemme, että he veisivät tervehdyksemme työläisveljillemme Saksaan, että me punaorvot olemme oman sukumme velvoittamina työväenasian puolesta "aina valmiit".

Vielä kajahti ilmoille saksankielisenä taistelulaulu, jonka jälkeen veneet lähtivät liikkeelle pienten käsien heiluttaessa hyvästiä siksi kunnes viimeinenkin pilkku oli kadonnut näkyvistä.

Aino Kavenius.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

ILMOITUS

Co-Optas haluaa saada palvelukseensa maidon ajurin. Kelpoisuus ehdot ovat: nuori, reipas ja raitis. Kyettävä käyttämään englannin- ja suomenkieltä. Toimeen on ryhdyttävä heinäk. 25 p. Valinta tehdään heinäk. 22 p. 1929.

Voitte tehdä tarjouksenne kirjeellisesti isännöitsijälle tai kirjottamalla allaolevalla osotteella.

Co-Operative Trading Ass'n of Sudbury Ltd.
Box 1639. — Sudbury, Ont.

Neuvostoliitosta

Yhteiskunnalliset ruokalat Neuvostoliitossa

Kysymys yhteiskunnallisista ruokaloista on yksi tämän hetken tärkeimpiä kysymyksiä. Vasta näiden käytäntöönotulon jälkeen voidaan puhua naisten vapauttamisesta.

Yhteiskunnallisten ruokalain luku Neuvostoliitossa nousee tällä kertaa noin 1,000, joka tietenkin on vielä sangen pieni määrä. Nämä ruokalat tarjoavat päivittäin 600,000 päivällisannosta, tämäkin vain pisara meressä kun otamme huomioon sekä olevan että alati kasvavan tarpeen. Sellaistenkin suurten teollisuuskeskusten kuin Leningradin ja Moskovan osuustoiminnallinen ruokalaverkko ei voi tyydyttää kuin 20 pros., lopun ollessa pakotettu tyytymään suureksi osaksi kuivaan ravintoon. Yhteiskunnalliset ruokalat eivät vielä pysty ensinkään tyydyttämään sellaisten työväen joukkojen tarvetta, kuin ovat rakennustyöläiset, sesonkityöläiset, rautatieläiset ja koululapset sekä kotikommuunat.

Selvää kuitenkin on, että ennen muita on joudutettava yhteiskunnallisen ruokalaverkon laajentamista teollisuusalueilla, joihin ovat keskittyneinä suurimmat työväenjoukot.

Yhteiskunnalliset ruokalat ovat tähän asti yleensä tuottaneet tappiota. Ja juuri tässä, niiden kannattavaisuuden järjestämisessä ja tosiinsa soveltamisessa ovat edessä suurimmat vaikeudet. Halvimmat päivälliset, mitä on tarjottu, ovat olleet 25—30 kop. Mutta jos työläisellä on suuri perhe, on tämäkin hinta jo liian suuri. Suuria organisatoorisia toimenpiteitä tarvitsemme ja juuri tässä, ruokalain niin järjestämisessä, että niitä voivat käyttää ei ainoastaan perheettömät, vaan myöskin perheelliset, ja jolloin niistä vasta tulee se helpotus naisten työhön, johon pyrimme.

Tällaisina toimenpiteinä ovat tehdaasten keittiöiden rakentaminen.

Tähän mennessä on kokeiltu kahdella tällaisella tehdaskeittiöllä. Toisella suuressa kutomateollisuuskeskuksessa Ivanovo-Vosnesenskissa ja toisella Nishni-Novgorodissa. Kummankin laitoksen kokeilussa onnistuttu erinomaisen hyvin. Huolimatta kohoavista elintarpeiden hinnoista on kumpikin laitos pystynyt huomattavasti alentamaan hintoja, ruoka-annosten sekä määrällisesti että laadullisesti paratessa. Laitokset ovat olleet täysin itsensä kannattavia, jopa loppuaikana tuoneet hieman voittoa. Nämä pari esimerkkiä ovat meille osoittaneet, että lähenee aika, jolloin hyvällä syyllä voidaan kotiravinnosta siirtyä yhteiskunnalliseen ja siten vapauttaa suuri joukko naisia kodin työstä yhteiskunnalliseen toimintaan.

KIPU RINNAN ALLA

Ja Vatsassa, Päänpakotus, Kitkerää vettä suussa, Sydämen poltto, pakotus selässä ja kylkiluiden alla, Sappitauti, Keltatauti, Kova-vatsa ja yleensä heikko ruuansulatus ovat kaikki **Vatsakatarrin** tuntomerkkejä.

Tämä tauti on hyvin yleinen kansamme keskuudessa ja sen oireet ovat niin monet ja vaihtelevat, että monikin luulee itseään vaivaavan sydän-, keuhko- t. m. taudin, vaikka se johtuu ainoastaan heikosta ruuansulatuksesta. — Lukekaa mitä tämä mies sanoo lääkkeestä:

Lawler, Minn.

Mr. P. A. Lignell.

Teiltä tilaamani lääkkeen No. 250 olen käyttänyt ohjeiden mukaan ja olen taas terve mies. Kiitos teille hyvästä lääkkeestä.

Kunnioit.. Daniel Kalliomäki.

Täydelliseen hoitoon kuuluu suuri pullo lääkettä, pulveria ja pillereitä sisällisesti nautittavia, täysi kuun hoito. Tilatkaa lääke No. 250, lähetetään postissa postikulut suoritettuna **$2.50**

—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO. — **Superior, Wis.**

Maanjaon viisivuotissuunnitelma

Nykyään on Neuvosto-Venäjän alueella maatalouden alla maata kaikkiaan 257 milj. hehtaaria, mutta maanjako on suoritettu vasta 85 milj. heht. Jos edessä olevien viiden vuoden aikana onnistutaan suorittamaan maanjako 112 milj. heht. alueella, niin viisivuotissuunnitelman jälkeen jäisi maanjako suoritettavaksi noin 60 milj. hehtaarin alueella.

Maanjako-suunnitelman suorituksessa tullaan epäilemättä kohtaamaan paljon vaikeuksia. Epäilemättä tulee vastustusta ja jarrutusta esiintymään maaseudun kulakkiaineksen taholta. Siksi on ennen maanjaon suoritusta järjestettävä laaja yhteiskunnallinen kamppailu, mobilisoitava yhteiskunnallinen huomio kysymyksen ympärille. Köyhien ja keskivarakkaitten on esiinnyttävä yhteneisesti yhteisrintamassa.

Että maanjako tulisi oikein ja keskeytymättä suoritettua maaseudun köyhien ja vähävaraisten keskuudessa, on suunniteltu puolet maanjakoon osoitetuista talouksista vapautettavaksi maksuista.

Luokkalinjan täydellinen ja tarkka toteuttaminen, taistelu pienimpiäkin luokkalinjan vääristelyjä vastaan — siinä maanjaon viisivuotissuunnitelman tärkein tehtävä.

Kollektiivisille talouksille on suunniteltu lohkaistavaksi, niillä nykyään olevan maan lisäksi, noin 20 milj. heht. Neuvostoviljatalouksille lisätään maata 5 milj. heht. Näin siis yhteiskunnalliselle suurtuotannolle maataloudessa siirretään lisää maata noin 25 milj. heht.

Traktorikolonnoissa työskenteli viime vuonna 315 traktoria. 68,000 heht. alalla. V. 1929 nousee traktorien lukumäärä enemmällä kuin puolella, sillä tänä vuonna saavat traktorikolonnat vähintäin, 450 uutta traktoria.

Nykyään työskentelee meillä 7,900 maanmittaria. Mutta tämä määrä ei läheskään riitä viisivuotissuunnitelman toteuttamiseksi. Siksipä onkin nykyisten korkeakoulujen ja teknikumien lisäksi avattu 20 maanmittarien kaksivuotisia kursseja. Suunnitelman mukaan tulee meillä v. 1930 olemaan 10,000 ja v. 1933 — 11,400 maanmittaria. Tämä armeija maaelimen ja koko yhteiskunnallisuuden tukemana suorittaa edessään olevat tärkeät tehtävät.

OSUUSRUOKALA

Kirkland Laken järjestyneiden työläisten omistamassa ruokalassa. 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa aterioittain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.

KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION.
Box 297 ja 657. Kirkland Lake, Ont.

Halutaan tietää

Mr. ja Mrs. Alex Koskela, olen useamman kerran kirjottanut teille Timminsiin, Ont., saamatta vastausta. Siksi pyydän teitä kirjottamaan minulle, että saan varman osotteen. Asia olisi tärkeä. (166

VICTOR LEHTI,
254 Albert St., Oshawa, Ont.

Halloo Tytöt! Hei!

Onko teitä vai ei?

Täällä lännen kultalassa olisi yksi joka odottaa kaiholla kirjeitä. Teidän kirjeet vastaan kirjeellä ja valokuvat valokuvilla. Nuorilta leskiltä myös kirjeet tervetulleita. Ikäni on kaksikymmentäseitsemän. Kolmoset ja neloset älköön vaivautuko. Nimimerk.:

MR. J. J. J. N.,
Shand Creek, Sask.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland
Room 918
1410 Stanley Street, Montreal
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanson, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L., Copper Cliff, Ont. Charles E. Magnusson 54 Dock St., Saint John, N. B.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA

NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE

Kommunistipuolueelle lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osotteella: Mr. J. McDonald, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

L. W. I. U. of CANADAN, Pohjois-Ontarion aluekomitea, Porcupine, Ont.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä. Kirjeenvaihto-osote: Box 87, Worthington, Ont. — Voimistelu-seuran osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, pääsihteerin osote on: A. T. Hill, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury, Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, Box 69, Sudbury, Ont.

COBALTIN s. osaston osote on: Box 510 Cobalt, Ont.

S. J. CREIGHTON MINEN OSASTON kokoukset joka kuukauden toinen sunnuntai, klo 2 ip. Kirjevaihto-osote on: S. S. Osasto, Box 92, Creighton Mine, Ont.

S. J. COLEMANIN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai klo 1 i.p. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Osasto, Box 81, Coleman, Alta.

S. J. FINLANDIN osaston kokoukset pidetään joka ensimäinen sunnuntai, kello 11 päivällä. Osote: Finland, via Barwick, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä torstaina. Kirjevaihto-osote 211 Robertson St., Fort William, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN NUMMOLAN osaston työkokoukset pidetään kerran kuussa, viimeinen sunnuntai, kello 1 i.p.p. Osote: Box 59, Shaunavon, Sask., Canada.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2 ja 4:s sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään joka kuun toinen sunnuntai, kello 1 päivällä. Postiosote: Box 87, Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen klo 7 illalla. Kirjeenvaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston sihteeri on Victor Hänninen, Rheault, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokaisen 1 nen sunnuntai kuussa kello 1 ip.

LUMBER WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN lähin piiri. Kirjevaihto-osote on: Alf. Hautamäki, 223 Second St., Port Arthur, Ont. Rahalähetykset on tehtävä yllälevalla osotteella.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on Box 240, Kirkland Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 53 kokoukset pidetään joka kuun ensimäinen sunnuntai. Sihteerin osote: Box 41, Levack, Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 i.p. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont.

S. J. MONTREALIN OSASTON työkokoukset pidetään osaston huoneustolla 1445 Notre Dame St. West, jokaisen kuun ensimäinen sunnuntai kello 3 iltapäivällä. Johtokunnan kokoukset samoin kuukauden viimeinen sunnuntai kello 2 iltapäivällä. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Montrealin Osasto, 1445 Notre Dame St. West, Montreal, Quebec.

S. J. PORT ARTHURIN OSASTON kokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja viimeinen sunnuntai, näytelmäseuran kokoukset joka kuukauden ensimäinen sunnuntai. Johtokunnan kokoukset, aika on kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osote 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osaston osote No. 70, Porcupine, Ontario.

TYÖLÄISNAISTEN LIITON POTTSVILLEN OSASTON kokoukset pidetään kaksi kertaa kuussa, ensimäinen ja kolmas keskiviikko. Työkokoukset ollen ensimäinen keskiviikko ja ohjelmakokoukset joka kolmas keskiviikko klo 8 illalla. Osote C. Te. Liiton [illegible], Porcupine, Ont., Can.

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai klo 2 i.p. Osote: T. Kakkonen, Rose Grove, P.O. Ontario.

S. J. SAULT STE. MARIEN OSASTO NO. 6 työkokoukset joka kuun 1 ja 3 sunnuntai, alkaen kello 8 i.p.p. omalla haalilla. Osote: 186 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai. Osote: Box 522.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalainen Järjestö No. 56) kokoontuu omalla Haalillaan joka kuun ensimäinen sunnuntai kello 7 i.p.

SUDBURYN OSASTON No. 16 kirjeenvaihto-osote on: S. Osasto, Box 26, Sudbury, Ont.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka kuun toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote on: Box 1000, Timmins, Ont. [illegible]

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., joka kuukauden toinen ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Ohjelma- ja huvikokoukset toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen klo 8.00. Osote: S. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

S. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai. Kirjevaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corner, B. C.

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai klo 2 i.p.p. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON No. 55 kokoukset kello 7.30 illalla Clinton Haalilla, 2605 Pender Street East.

V. ja U.-SEURA "JYMYN" osote on: Box 280, Kirkland Lake, Ont.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalainen Toimisto, Suomalaisten Työväenyhdistysten Kankeen ja Näytelmäliiton osotteet ovat: Finnish Federation, 35 East 125th St., New York, N.Y. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on tehtävä yllämainitulla osotteella.

Paljastakaa edeltäkäsin suunnitellut murhasyytteet Gastonian, N. Carolinan, Kutomolakkolaisia vastaan

13 työläistä

National Textile Union Jäsentä
SYYTETTYNÄ MURHASTA
Odottaa Sähkötuolia

58 muuta lakkolaista odottaa pitkäaikainen vankila.

Pelastakaa Fred Beal ja Vera Bush ja 11 muuta lakonjohtajaa sähkötuolista.

Pelastakaa 71 lakkolaista vankilasta.

Tämä on Amerikan imperialistisen hallituksen uusi hyökkäys työväenluokkaa vastaan.

Sacco-Vanzettin kaltaiset "frame-up" jutut uusiutuvat Gastoniassa, N. C.

Etelän lakkotaistelu on koko Amerikan työväenluokan taistelua.

Rientäkää suojelemaan tätä taistelua. Pelastakaa syyttömät työläiset oletetusta murhista.

Kerätkää rahallista apua tähän tarkoitukseen. Uhratkaa oma roponne, pyytäkää lähimmäisenne naapuriltanne.

Tuhansia dollareita tarvitaan lakkolaisten puolustukseen. Toimikaa pian. Lähettäkää rahanne osotteella:

Canadian Labor Defence League,
105 Bloor St. W., Toronto, Ont.

Käyttäkää seuraavaa kaavaketta:

I hereby enclose $............ for the Gastonia Defense.

Name ....

Address ....

City and Province ....

Kärpänen

Kärpänen on vaarallisempi kuin tiikeri, sitä voidaan todellisella syyllä pitää yhtenä maailman vaarallisempana eläimenä. — Eräs tiedemies.

Tarttuvien tautien tuottamat tuhot ovat suurempia kun ensi alussa luulla voidaan. Tulivuorten purkaukset, maanjäristykset, suuremmatkin sodat ovat hävittäneet satoja ja tuhansia ketroja vähemmän ihmisiä kuin tarttuvat taudit.

Musta rutto on kaatanut kansaa miljoonittain.

Pilkkukuumeen, koleran, vatsalavantaudin y.m. tuottama ihmishenkien hukka on arvaamaton. Keuhkotautiin kuolee vuosittain satojatuhansia.

Mutta mitä yhteyttä on pienellä huonekärpäsellämme näin julmien asioiden kanssa, kysyy lukija?

Kärpänen on yksi tarttuvien tautien levittäjistä.

Ne saastuttavat ruoka-aineemme sekä juomavedet monenlaisella tarttunta-aineella. Näiden joukossa on kolera, vatsalavantauti, punatauti, tuberkuloosi, kurkkumätä j.n.e.

Tieteen tutkimusten tuloksena on saatu selville, että kärpäsen ruumiissa voi löytyä yhdellä haavaa yli kuusimiljoonaa bakteeria ja basillia.

Vaikkei näistä kaikki olekaan tauteja aikaan saavia, mutta siitä huolimatta on laskettu, että esim. v. 1898 sodassa kuoli Amerikan sotilaita espanjalaisten kuulien lävistämänä 285 miestä, mutta tyfoidikuumeeseen, jota levittivät etupäässä kärpäset, kuoli 2,198 soturia, eli melkein 8 kertaa enemmän.

Tauteja levittää tämä hyönteinen siirtämällä nokkansa avulla tartunnan yhdestä aineesta toiseen.

Myöskin ulostuksiensa avulla ja välityksellä levittää se tartuntaa. Elinkykyisenä säilyy tartunta kärpäsen ruuansulatuskanavassa viikkomääriä, jopa kokonaisen kuukaudenkin.

Pistokärpänen, joka lentelee syyskesällä ja levittää tätä tietä pernaruttoa, aivokuumetta y.m. Muutamat kärpäslajin muunnokset munivat munansa suoperäisten maiden lätäkköihin, levittäen erästä etelämaissa ilmenevää keltatautia.

Unitauti, jota tavataan Afrikassa, siirtyy m.m. kärpästen välityksellä.

Edellämainittujen tautien lisäksi levittää kärpänen hurkkumätää, jopa kauheata spitalitautiakin, johon ihminen mätänee elävältä.

Myöskin eräiden lapamatolajien munia levittää kärpänen.

Näitä kärpäsen "konnan töitä" voisimme luetella vielä suuren joukon tämän lisäksi, mutta luulen edelläolevain riittävän. Kiinnittäkäämme nyt hiukan huomiota näiden eläinten lisääntymiseen ja elintapoihin.

Kärpäsen lisääntyminen käy näin: Naaras laskee munansa — 100—120 kappaletta kerrallaan — johonkin aineeseen, mieluimmin mätänevään hevosen y.m. lantaan, roskakasaan j.n.e. 12 tunnin kuluttua tulee niistä päättömiä ja jalattomia toukkia.

Toukat kaivautuvat ruokaansa ja syövät hyvin ahnaasti. — Parin viikon kuluttua ne koteloituvat, jättäen nahkansa kotelon pinnalle suojaksi. Kotelosta lentää ulos täysin kehittynyt hyönteinen. Elinkautenansa se munii nelisen kertaa.

Yhden naaraskärpäsen vuoden pitkään jälkeenjättämä joukko sille edullisissa oloissa voi olla viisi ja puoli tuhatta miljardia uutta kärpästä (5,500,000,000,000).

Tässä kauhistuttavassa lisääntymiskyvyssä piileekin se vaara, jota vastaan kulttuuri-ihmisen on kaikin keinoin taisteltava.

Miten on taistelu kärpäsiä vastaan järjestettävä?

Tähän kuuluu ennen muuta kaikki ne toimenpiteet, joiden avulla rajoitetaan kärpästen lisääntyminen.

Tämä tehtävä velvoittaa meitä noudattamaan mitä suurinta puhtautta elinhuoneittemme ja karjasuojiemme ympäristöllä korjaamalla talteen täällä esiintyvän lannan ja mätänevät jätteet.

Ehkä nuoret lukijoistamme eivät ole aavistaneetkaan, että nuo lukemattomat joukot pikku matosia, jotka kihisevät käymälöiden ja lantakasojen ympärillä ja sisässä, ovat kärpäsen munista muodostuneita ja puhjenneita toukkia.

Tappaa eli hävittää voidaan näitä toukkia.

Klorikalkkiliuoksella, jota saadaan kun sekoitetaan vesiämpäriin puolikiloa tätä ainetta. Kalkkimaito (ämpäriin vettä 3 kg. sammuttamatonta kalkkia) tappaa ne myöskin, samoin paloöljy, nafta, raaka karbolihappoliuos j.n.e.

Asuinhuoneet voidaan varjella kärpästen sisäänpääsyltä verkkokankaan avulla. Kärpäset lentelevät vain päivällä ja nukkuvat öillä, jolloin akkunat voivat olla avoinna.

Ruuanjätteet y.m. kärpästen ruuaksi kelpaavat aineet, on myöskin aina niiltä piilotettava.

Itse kärpäsen hävittäminen on myöskin tehoisa keino taistelussa tätä kuokkavierasta vastaan.

Kärpäsloukkoja, jotka valmistetaan läpikuultavasta lasista on monenlaisia. Niihin kaadetaan sellaista ainetta, joka hajullansa vetää puoleensa näitä hyönteisiä.

Sellaisiin aineisiin kuuluu olut, haisevat siirapit y.m.

Kärpäspyydysastiat ovat niin laitettuja, että hyönteinen viekotellaan sen sisään, mutta se ei löydä täältä ulospääsyä.

Jokaisessa kodissa voidaan laittaa seuraavanlainen kärpäspyydys ilman ostamatta:

Lasipurkkiin eli teelasiin kaadetaan ½—2/3 osaa saippuavettä. Astia peitetään paperilla jonka keskelle tehdään sormenpään kokoinen reikä.

Paperin alapuoli voidellaan hunajalla, sokerihillolla tai sokeriliuoksella. Samalla liuoksella voidaan pääsyaukkokin.

Erilaiset myrkkypaperit tappavat kärpäsiä verrattain hyvin. Mutta myrkkyyn kuolleet kärpäset voivat joutua ruoka-aineisiin, joka ei ole suotava. Käytännöllisempiä ja tarkoitustaan vastaavampia ovat sellaiset tahmeat paperit, joihin niiden jalat kiintyvät ja liimaantuvat. Sellainen paperi voidaan valmistaa kotoisin keinoin. Paperi ensin voidellaan tavallisella puuliimalla ja kuivatetaan.

Tämän lisäksi sulatetaan kaksi osaa valkoista hartsia ja sekoitetaan siihen yksi osa sesamiöljyä.

Tällä seoksella peitetään liimavedellä voideltu paperi jättämällä reunat vapaaksi.

Formaliniliuos tappaa hyvin nopeasti ja varmasti kärpäset.

Kaupasta saatava 15 pros. formalinia otetaan kuusi osaa (lusikallista). Siihen sekoitetaan 1½ osaa maitoa ja kolme osaa vettä. Seos höystetään pienellä sokerimäärällä, kaadetaan lautaselle eli teevadille ohuena kerroksena kärpästen saataviksi.

Ruoka-aineet on peitettävä sellaisilla verkoilla, joka ehkäisee kärpästen pääsyn niiden pinnalle.

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello 8 aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

MYYTÄVÄNÄ 2 FARMIA CONISTONIN tien vieressä, 3½ mailia Sudburysta. Lähempiä tietoja antaa G. B. Levesque, Coniston Road, Ont. (MK-24)

PORT ARTHUR, ONT.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkareja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont. (M

FORT WILLIAM, ONT.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 627 Simpson Street. — Puhelin 1185 S.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370, Ross Block, Fort William.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William. Ont.

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä. Timmins. (M

TORONTO, ONT.

TORONTON SUOMALAISESTA leipomosta on aina saatavana kaikkia leipomoalaan kuuluvia tuotteita. Toronto New Bread Co. 44 Mitchell Ave., Toronto, Ont. Puhelin Ad. 3198. (MK)

SUOMALAINEN NAISTEN PUKImoliike 453 Queen St. W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala (MT

CARL SUNDHOLMI, KELLOSEPpä. Lähettäkää kellonne korjattavaksi tällä osoitteella: 248 Queen St. W., Toronto 2, Ont.

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 8836. Laillisia asiakirjoja, tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

POJAT HUOM.!

Ne, jotka tietävät olevansa asunto- ja ruokavelkaa allekirjoittaneelle, niin tehkää ilmotus itsestänne tai muuten julkaisen nimenne jatkuvasti sanomalehdessä. (166

MRS. LEMPI KIVINEN, 273 Richmond Street West, Toronto 2, Ont.

Hammaslääkäri
Tri Wood

Bank of Nova Scotia Bldg.

Täyttö-, päällystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.

Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1189

Sudbury - - Ontario

KELLOSEPPÄ

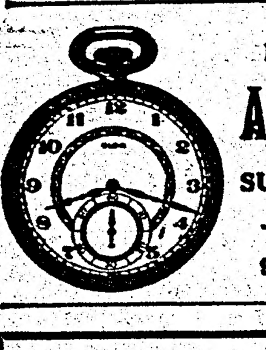

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Thos. E. Kokko, D.C.
Chiropractori ja Hieroja

334 Alberta Corner
CALGARY ALBERTA

Hermotaudit, Reumatismi, Hengenahdistus, Ruuansulatuselimistö y.m. Tämme parantaa ilman lääkkeitä.

TILATKAA VAPAUS!

Sudbury

HENKILÖT,

jotka ovat lupautuneet ottamaan roolin kappaleesta "Autotyttö" pyydetään saapumaan harjoituksiin tänään klo 8.

KISAN JOHTOKUNNAN KOKOUS

tänään, maanantaina, klo puoli 8 illalla.

HARJOTUKSET

kappaleesta "Syzmäläinen" tänään klo 7 ill.

NAISOSASTON TYÖKOKOUS

on tänä iltana klo 8. Kaikki mukaan.

LEVITTÄJÄT HUOMATKAA!

Kommunistipuolueen asuntoryhmien valitsemia lentolehtisten ja julkaisujen levittäjiä kehotetaan noutamaan levitettäviä julkaisuja toveri Sulalta poikatalolta tiistaina klo 5—8 ip.

Ensimäisessä ryntäyksessä tehtävänsä laiminlyöneitä ryhmien 7 ja 8 levittäjiä on tukistettava.

HUVITOIMIKUNNAN KOKOUS

Vanhan ja uuden huvitoimikunnan yhteinen kokous tänä iltana klo 8 Liberty-haalilla.

TANSSIT

Huomenna, tiistaina, on tanssit Union-puiston lavalla, alkaen klo 9 ip. Mennäänhän joukolla!

International Nickel Co.

yrittää sitoa työläisensä yhä tiukemmin talutusnuoraansa. Copper Cliffissä asuva yhtiön varapresidentti J. L. Agnewin lausunnon mukaan tulee yhtiö "avustamaan" Sudburyssa asuvia työläisiään, oman talon hankinnassa. Yhtiö tulee myöntämään "luotettaville" työläisilleen lainoja, joilla he voivat ostaa rakennustontteja ja rakentaa itselleen asuntoja. Yhtiön johtokunta on päättänyt tähän tarkoitukseen käyttää puoli miljoonaa dollaria ($500,000). Raha tullaan lainaamaan 6:n prosentin korolla; takaisin maksettavaksi kuukausittain, joka tullaan vetämään pois työläisten palkoista, kuitenkin jakamalla nämä maksut useitten vuosien ajalle. Suunnitelmasta tullaan ilmottamaan yhtiön työläisille niin pian kuin suunnitelman yksityiskohdat ovat saatu valmiiksi.

Uusien tulokkaiden virtaaminen Sudburyyn, viime 12 kuukauden aikana on ollut ennen kuulumatonta, johtuen yhtämittaisesta rakennustöitten lisääntymisestä. Uudet yritykset ovat seuranneet yhtämittaisesti toisiaan, tuloksella, että Sudburyssa on syntynyt asuntopula.

Kun rakennuskausi on sivuutettu niin seuraa sitä sellaisten työläisten, paikkakunnalle vakiintuminen, joilla on perhe, joten yhtiö laskee, että näillä työläisillä on taipumus pyrkiä omistamaan oma koti, ympäristössä jossa he työskentelevät. Tämän perusteella yhtiö muka tulee "avustamaan" työläisiään oman kodin hankinnassa, mainiten myöskin, että nämä työläiset tulee olla "luotettuja".

Vaikka perusteellista suunnitelmaa ei vielä ole valmiina, niin mainitaan kuitenkin, että sopimus mahdollisesti tulee sisältämään vaatimuksen, että yhtiön työläinen, joka saa tällaisen lainan, on itse asuttava tässä rakentamassaan talossa. Lainan suuruus tulee olemaan myöskin määrätty jokaista yksilöä kohti, joten kenelläkään ei ole oikeutta rakentaa taloa oman makunsa mukaan.

Suunnitelman ovelous

Sikäli kuin työläiset tarttuvat tähän koukkuun, tulevat he suorastaan sitomaan itsensä yhtiön mielivallan alaisuuteen. Ensiksikin ilmotetaan jo avonaisesti, että suunnitelmaan tullaan sisällyttämään määräys, persoonakohtaisesta asumisesta, näissä yhtiöltä saaduilla lainoilla rakennetuissa taloissa. Tämä myöskin edellyttää työpaikansa säilyttämisen yhtiössä; ainakin tekee mahdottomaksi paikkakunnalta toiselle siirtymisen. Kaiken kaikkiaan joutuu työläinen täydellisesti yhtiön mielivallan alaiseksi; niin kauan kuin tuosta talosta on velkaa, on yhtiö todellinen talon omistaja. Jos tämä työläinen jollain tavalla menettää työpaikkansa yhtiössä, menettää hän myöskin talon, oikeammin sanoen kaiken sen rahan mitä on kerinnyt talosta maksaa, ellei satu onnistumaan lainaamaan jostain muualta riittävää summaa, suorittaakseen yhtiölle koko talon hinnan.

Työselkkaukset

Lakkojen sattuessa, työläiset jotka asuvat yhtiön rahoilla rakennetuissa omissa huoneissaan joutuvat yhtä avuttomaan asemaan, kuin nekin jotka asuvat niin sanotuilla "komppanian kämpillä", joissa yhtiö omistaa maan sekä asumukset. Ulosheitto on kummassakin tapauksessa varma. Mutta näihin työläisiin nähden, jotka omistavat talon niin, että yhtiöllä on hänen osuudelleen saatavaa, on tilanne vielä paljon pahempi. Yhtiön ja työläisen välillä on ainoastaan vuokralainen. Kun hän joutuu ajettua ulos, menettää hän ainoastaan asunnon. Mutta jouduttuaan ulos tuosta omasta talostaan menettää hän kaikki sen mitä on tästä talosta kerinnyt maksamaan. Olettakaamme, että lakon sattuessa yhtiöllä olisi suuri joukko työläisiä jotka omistaisivat näitä yhtiöltä saatuihin lainoihin perustuvia taloja, joista olisi vain pieni osa kullakin maksamatta; toimittaisi yhtiö heti ensi työkseen noiden talojen ryöstön, ajaakseensa työläiset avuttomaan tilanteeseen.

Kaikesta huolimatta, kaikki sitoumukset työnantajan kanssa, vaikuttavat epäedullisesti työläisten taistelumoraaliin. Taisteleva työläinen ei saa koskaan päästää itselleen kasvamaan riippuvaisuuskäsitettä yhdestä työnantajasta. Hänen ei saa koskaan tunnustaa työnantajansa pyrkimyksiä mielivaltaisesta isännöimisestä ylitseen. Kaikkia yhtiön pyrkimyksiä, jotka perustuvat työnantajan ja työläisen välisiin kirjallisiin sopimuksiin, on taisteltava vastaan. Mutta tämä International Nickel Co:n uusi keksintö on sitä laatua, että järjestyneiden työläisten ei pidä missään tapauksessa antaantua tällaisen orjakontrahdin alaiseksi; sillä se on yritys sitoa työläiset yhtiöön sieluineen mielineen.

Heinämaa Vuokrattavana

Nairn Centre townshipissa, Wabigizigin järven rannalla, vuokrattavana 10 eekkeriä hyvää heinämaata. Lähempiä tietoja saa kirjoittamalla osoitteella: (LM)

John Kärki,

Box 112, Copper Cliff, Ont., tai tapaamalla persoonallisesti 11 Evans Road

A. HURST

YLEINEN KAUPPA SEKÄ POSTIKONTTORI

Rosegrove - - Ontario

Mottomme on palvelus. Hintamme ovat oikeat. Tahtomme on tyydyttää. Meiltä löydätte täydellisen varaston ruokatavaraa. (M

MONTREALISTA—CHERBOURGIIN-SOUTHAMPTONIIN

Heinäk. 18| Elok. 15	METAGAMA
Heinäk. 24| Elok. 21| Syysk. 18	MONTCALM
Elok. 1| Elok. 29| Syysk. 26	MONTCLARE
Elok. 7| Elok. 27	MONTROYAL
Elok. 31	DUCHESS OF RICHMOND

LIVERPOOLIIN

°Heinäk. 19| Elok. 14	DUCHESS OF YORK
Heinäk. 20| Elok. 17| Syysk. 14	MELITA
Heinäk. 26| Elok. 21	DUCHESS OF ATHOLL
Elok. 2| Elok. 28|	DUCHESS OF BEDFORD
Elok. 3| Elok. 31	MINNEDOSA
Elok. 9	MONTROSE
Syysk. 4| Syysk. 27	DUCHESS OF YORK

GLASGOWIIN—BELFASTIIN

Heinäk. 20| Elok. 17| Syysk. 14	MELITA
Heinäk. 26	DUCHES OF ATHOLL
Elok. 3| Elok. 31	MINNEDOSA
Elok. 9	MONTROSE

QUEBECISTA

EMPRESS PALVELUS — CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Heinäk. 23| Elok. 13	EMPRESS OF AUSTRALIA
Heinäk. 30| Elok. 20	EMPRESS OF SCOTLAND
Syysk. 3| Syysk. 24	EMPRESS OF AUSTTRALIA
Syysk. 6	EMPRESS OF CANADA
Syysk. 10| Lokak. 1	SMPRESS OF SCOTLAND

°Poikkeaa Cobh'ssa.

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus Järjestelmä

Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain maksuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.

KOTIHOIDON AVULLA TERVEYTEEN! SUOMENKIELISILLÄ OHJEILLANI

Luonnollinen Ravintojärjestelmä	$ .50
Maitoparannus	.75
Raakaruokajärjestelmä	1.50
Paastoparannus	2.00
Vesiparannus	2.00
Hedelmät, Pähkinät ja Kasvikset lääkkeinä	.50
Aurinko- ja Ilmakylvyt	.50
Koti-Kiropratiikka	.50
Koti-Kiropraktiikka, englanninkielellä	.50
Iloisen mielen parantava vaikutus	.50
Umpitaudin parannus	1.00
Reumatismin, Kylmän ja Influensan parannus	1.00
Lastenhoito	1.00
Naisten taudit	1.50
Luonnollinen Sukupuolielämä ja Ehkäisy	1.50
Sukupuolinen kykenemättömyys	.75
Veneeristen tautien uudet parannustavat	3.00
Hieromaoppi Perheiden Äideille ja Isille	3.00

Huom. Dollarin maksusta vastataan sairaiden kaikkiin persoonallisiin kysymyksiin. Kyselykaavakkeiden avulla (joita lähetetään pyydettäessä) järjestetään persoonallisia hoito-ohjeita.

Tilatkaa osoitteella:

DR. KOSKI'S HEALTH SERVICE, Box 1197, San Francisco, Calif.

Ohje maukkaalle keittämättömälle
Salaatti-mausteelle

2 munaa hyvin vispattu.
1 teelusikallinen suolaa.
1 teelusikallinen sinappia.
1 kannullinen Eagle Brand maitoa.
1 kupillinen etikkaa.

Vispaa neljä ensimäistä ainesta voimakkaasti jonkun minuutin, lisää etikka, sekoita hyvin ja laita sivuun muutamaksi tunniksi kovettumaan.

Tämä mauste pysyy hyvänä useamman viikon.

EAGLE BRAND KAHVISSA

Ottaa kerman ja sokerin aseman. Erikoisen miellyttävää. Kokeilkaa.

EAGLE BRAND
SWEETENED CONDENSED **MAITOA**

The Borden Co. Limited Dept. W.
140 St. Paul St. W., Montreal

Olkaa hyvä ja lähettäkää minulle uusi keitto-ohjekirja

"New Magic in the Kitchen"

NIMI ____________

OSOITE ____________

Vapauden lukijat

tekevät ostoksensa ainoastaan niistä liikkeistä mitkä Vapaudessa ilmottaa ja kehottavat naapureitaankin tekemään samoin. Siten menetellen tuemme omaa liikettämme sekä autamme sitä palvelemaan ilmottajia rahansa edestä.

Yhteistyöllä olemme liikkeemme rakentaneet ja vain sen avulla me voimme sitä edelleenkin kehittää. Siitä syystä älkäämme unhottako Vapauden ilmottajia.

JUKKA LEHTELÄN
KIUVASSAUNA

avoinna tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina klo 2—12 yöllä. (M
Puhelin 1444W - 467 Ontario St. Sudbury, Ont.

J. A. Erickson

SUOMALAINEN ASIOITSIA

tekee laillisia asiapapereita tässä maassa ja Suomessa käytettäväksi ja suorittaa yleensä kaikkia asioitsia-alalle kuuluvia tehtäviä. Tulkkina oikeuksissa y.m. M

Bank of Commerce Building.
— Phone 2131 —
Box 718 — SUDBURY, ONT.

Helsingin Työväen Säästöpankki

Postiosoite: Suom, Helsinki. Sähköosoite: Työpankki.

Omat varat 9,000,000 Smk. Hoitovarat yli 180,000,000 Smk.

Maksaa korkoa

Säästötilillä 7½ % Juoksevalla tilillä 6 %.

Helsingin Työväen Säästöpankki on yleishyödyllinen rahalaitos. Se on nuoresta ijästään huolimatta maan kehityskykyisin ja kooltaan neljäs järjestyksessä maan kaikista Säästöpankeista. Se on työväestön omistama ja hallitsema ja sen varat sijoitetaan luotettavasti ja varovaisesti, riittävää luottotappiota ei säästöpankki koskaan ole kärsinyt. Säästöpankki on aina nauttinut siirtolaisten luottamusta ja sen hallussa on nytkin miljooniin nousevat summat näiden talletuksia. Talletuksia voi sille lähettää paraiten postitse sisäänkirjoitetussa kirjeessä ja mieluummin pankkishekin muodossa tahi yleisten rahanvälitysliikkeiden välityksellä. Rahat saatuaan lähettää säästöpankki niistä tallettajalle kuitin sekä vuosittain tiliotteen. Säästöpankki lähettää pyynnöstä viimeisen vuosikertomuksen toiminnastaan jokaiselle sitä haluavalle.

Kirjaluettelo

Aapinen, lasten opettelukirja sid	.55
Alas Spartakus, kirj. W. Mynzenberg	.15
Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen sid	5.50
Algebran Alkeet, koulujen tarpeeksi, kirj. E. Bonsdorff, sid.	1.25
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid.	.55
Amerikan Unionistisen Edustajiston Venäjän Matka, neuvostovallan nykyisistä oloista ja saavutuksista, suomennos	.40
Ange Pitou, kirj. [illegible] Ranskan vallankumouksen aikoja)	.75
Anaski, kirjoitti: Kauppis-Heikki, nid.	.50
Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Aasmannin Pojat, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Aseistettu Rakkaus, kirj. Rafael Sabatini, "viitan ja miekan romaani" keskiajoilta, nid.	.85
Auringon Poika, kirj. Jack London (kulkurielämää), sid.	1.00
Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid.	2.00
Automiehen Käsikirja, kirj. J. E. Tuokkola, 258 kuvaa, sid.	2.00
Avuttomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid.	.50
Aviovaimo, kirj. Anna Baadsgaard, nid.	.40
Bakteerit, Tietoaarre, kirj. Osc. Streng, sid.	.50
Bastiljen Valloitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikana tapahtunut	.75
Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, nid.	1.50
Ei Onnea Ilman Sinua, kirj. H. Courths-Mahler, sid.	1.00
Egerin Tähdet, kirj. Geza Gärdonyi, romaani Unkarin menneisyydestä, 2 osaa, nid.	1.50
Eksyneitä, kirj. A. N. Koskela, nid.	.60
Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid.	1.25
Elollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid.	.50
Elsa, kirj. Teuwo Pakkala, nid.	.65
Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Brekke, sid.	1.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen	2.65
Englantia Aloitteleville, kirj. Enckell-Saarinen, sid.	1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid.	2.50
Englannin Kieliopin Alkeet, kirj. Hanna Anderson, toim. Bohnhof ja Granström, nid.	.50
Erämaa Kutsuu, kirj. Jack London (Kirsikka Sarja No. 1), sid.	.75
Gorillamies, kirj. Heikki Nummi, nid.	.40
Griseldis, kirj. H. Courths-Mahler, nid.	.65
Gabrielle, kirj. W. B. Maxwell (Kirsikka sarja No. 26), sid.	.90
Hatturasia, kirj. Louis Joseph Vance (Kirsikka Sarja 25), sid.	.75
Halikon Hakoniskat, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid.	1.40
Haaksirikko, kirj. Rabindranath Tagore, nid.	.90
Hauska Kirja, kirj. K. Suvanto, nid.	.80
Helleenit ja Barbaarit, kirj. Sophus Michäelis, nid.	.75
Hirsipuita, kirj. Kössi Ahmala	.30
Hiiri, romaani, kirj. Ninna Clasen, nid.	.40
Hirmu-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maison-Rougen Ritari)	.75
Huoltoyhdistyksen Vuosikirja III, 1927	.25
Hullunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. H. de Vere Stacpoole, sid.	.75
Hugh Harrodin Ihmeelliset Seikkailut, kirj. Alfred Clark, nid.	.40
Humoristinen Laulukirja, se viimeinen painos	.45
Hamuhannun Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid.	.50
Hypatia, kirj. Charles Kingsley, nid.	.75
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassan, sid.	1.25
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, nid.	.75
Ihmisiä, kirj. Kalle Tähtelä (seitsemän novellia), sid.	.75
Ihmisen Herra, kirj. Hall Caine, II osaa, sid.	2.50
Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.65
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid.	1.75
Ikuinen Salaisuus, kirj. Jack London, nid.	.40
Ikuinen Linna, kirj. Rudolph Stratz, sid.	1.25
Ilmojen Halki, kertomus lennosta pohjoisnavalle, kirj. Amundsen, nid.	1.50
Isoäidin Kuvakirja, kirj. Arvid Lydecken, sid.	.50
Jack London Elämäkerta, kirj. Helmi Krohn, nid.	.90
Jenkkejä Maailmalla, kirj. Mark Twain, sid.	1.75
Jerin Veli, erään koiran seikkailuja Etelämerellä, kirj. Jack London, sid.	1.00
Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid.	.90
Juvenilia, kirj. Larin Kyösti (Nuoruuden Muistelmia), sid.	1.25
Jumalten ja Ihmisten Suosikit, kirj. Elsa Soini, nid.	1.00
Juustoparooni, kirj. Kalle Rissanen, nid.	.40
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller	1.25
Kansakoulun Laskuoppi, N:o 2, kirj. Nestor Ojala, sid.	1.00
Kansakoulun Kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila	1.00
Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid.	1.00
Kansan Mies, kirj. A. Dumas, romaani Ranskan vallankumouksesta, nid.	.75
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, sid.	1.50
Kauhea Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Kaleerivanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid.	3.75
Kapitalismista Sosialismiin, kirj. Alf. Lux	.15
Kananhoitokirja, kirj. Mikko Ilkka, sid.	1.25
Kahdeksan Serkusta, kirj. Louisa M. Alcott, sid.	1.00
Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.60
Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid.	.90
Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäästä, krij. Jack London, sid.	1.00
Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Kielletty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid.	.30
Kirjanpidon Oppikirja, kansakoulun jatkokouluja varten, kirj. I. V. Kaitila, sid.	1.00
Kesäinen Leikki, romaani, kirj. Fredrik Böök, sid.	1.25
Kehitysopin Aakkoset, kirj. M. Hahl, sid.	1.00
Keltainen Domino, kirj. Marcel Prevost, sid., hieno rakkausromaani	.75
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid.	1.00
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London	1.25
Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiall. romaani No. 5, nid.	.75
Kuninkaan Hansikas, kirj. Z. Topelius, historiallinen kertomus Kustaa III:n ajalta, nid.	.60
Kun Ruusu Puhkeaa, kirj. Louisa M. Alcott, nid.	.75
Kurkien Keralla Afrikkaan, matkailija- ja lintukert., kirj. B. Berg, nid.	1.75
Kuvia Metsän Elämästä, kirj. R. H. France, Tietoaarre, Uusi Sarja I, nid.	.40
Kun Ruusu Puhkeaa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid.	1.00
Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid.	.40
Kuolleiden Laivojen Saari, kirj. Crittenden Marriott, nid.	.40
Kultaisen Ankkurin Hotelli, kirj. Läjos Birö, nid.	.40
Kuningas Salomon Kaivokset, kirj. H. R. Haggard, sid.	.75
Kuningatar Hanhenjalan Ravintola, kirj. Anatole France, nid.	.75
Kuudes Maanosa, kirj. Arvid Lydecken, nid.	.50
Kuunlaakso, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid.	2.00
Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid.	.40
Koti ja Maailma, kirj. Rabindranath Tagore, nid.	.75
Kohtalon Tuulissa, kirj. Toivo Tarvas, nid.	.50
Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 8, nid.	.75
Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis, sid.	.50
Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. D. Grimeton, nid.	.40
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toiviainen, nid.	.75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. I. Kovero	1.50
Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid.	2.00
Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid.	1.25
Lappalaisten Kuningatar, Sten Sture Vanhempi ja Hänen Aikalaisensa, I osa, kirj. Carl Blink, nid.	.55
Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen, sid. nuottipainos	.35
Lasten Kirja (toinen painos) pioneerikoulujen lukukirja, sid.	1.00
Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid.	.25
Lajien Synty, luonnonhistoriaa, kirj. Charles Darwin, sid.	3.00
Lenin ja Leninismi, kuuluu sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid.	.75
Lenin — Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid.;	.40
Luonnontieteiden Voittokulku, Tietoaarre, kirj. Launhardt, sid.	.50
Luokkien Sota, kirj. Jack London, nid.	.85
Luontainen Ravintojärjestelmä ja Keittokirja, toim. toh. I. S. Niemi, nid.	.25
Lumikenttien Tytär, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London, sid.	1.25
Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.25
Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz	.35
Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 1	.80
Maapallo, toimituskunnan toimittama, 8 osaa, sid.	40.00
Maailman Taloudellinen Työväenliike, kirj. H. Losovsky	.75
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher, nid.	1.75
Maapallon Kehityshistoria, Tietoaarre, kirj. Victor Madsen, nid.	.50
Maailmanliike, Tietoaarre, kirj. Albrecht Wirth, sid.	.50
Maanviljelys, Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid.	1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid.	1.25
Maanviljelijöille (vastauksia vastustajille), kirj. R. G. Ingersoll, nid.	.15
Maataloudellinen Käsikirja, Amerikan suom. pienviljelijöitä varten, toim. Wm. Marttila, I:n osa, sid.	1.25
Maailman Omistus, kirj. Georges Duhamel, nid.	.65
Marttyyrien Elämää, sotalääkärin muistiinpanoja, kirj. G. Duhamel, nid.	.40
Martin Eden, kirj. Jack London, sid.	2.50
Majja-Rouvan Onni, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Marsin Prinsessa, krij. E. R. Burroughs, nid.	.50
Metzin Tyttö, kertomaromaani, kirj. Maurize Barres, nid.	.65
Meren Erakot, kirj. Arvid Lydecken, nid.	.75
Merikotka, kertomus Saksan kaapparilaivastosta sota-aikana, kirj. Felix von Luckner, sid.	1.25
Miten Ihmiskunta On Parannettava?, kirj. Robert Ingersoll, nid.	.15
Miten Jesus Kuoli, suomentanut A. B. Sarlin, nid.	.15
Mitä Olen Sinulle Tehnyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.60
Minkä Jumala on Yhdistänyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Minkä Vuoksi?, kirj. Argus, salapoliisiromaani, nid.	.40
Minun Marttani, kirj. Arvid Järnefelt, sid., kertomus	1.25
Minua Sanotaan Puusepäksi, yhteisk. romaani, kirj. Upton Sinclair, sid.	1.25
Minä Tahdon, kirj. H. Courths-Mahler, nid.	.50
Minna Canth'n Kootut Teokset, I ja II osa, nid.	2.00
Mister Aikio, kirj. Azlag Jarga	.50
Miekkamiehen Onni, seikkailuromaani, kirj. R. Bringer, nid.	.40
Mongolian Matkalta, kirj. Sakari Pälsi, runsaasti kuvitettu, nid.	.50
Morsiusmarssi, kirj. Björnstjerne Björnson, nid.	.25
Murrosajan Lauluja, runokirja, kirj. Aku Päiviö, sid.	1.25
7,000 Mailia Halki Afrikan Aavikoiden, kirj. Otto Zeltins-Goldfels, sid.	1.25
Naisten ja Tyttöjen Urheiluopas, toim. Anni Collan (kuvitettu)	.50
Nainen ja Avioliitto, hyvä terveysopillinen kirja, kirj. Margaret Stephens	1.50
Nelitahtinen Räjähdysmoottori, käsikirja moottorin rakentajille, toim. insinööri Väinö Laurinen, sid.	.75
Neiti de Taverney, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 3, nid.	.75
Nuoren Opettajattaren Varaventtiili, kirj. H. Valtonen, sid.	1.25
Nuoren Wertherin Kärsimykset, kirj. Goethe, nid.	.50
Osakeyhtiö Europa vai Europan Yhdysvallat, kirj. Edo Fimmen, nid.	.75
Oberlen Perhe, kirj. Rene Bazin, nid.	.50
Oliver Twistin Seikkailut, kirj. Charles Dickens, sid.	1.25
Parooni Munchhausenin Retket ja Seikkailut, nuorten kirjoja No. 51, nid.	.50
Pakolainen, kirj. Lauri Luoto, sid.	1.50
Pakkopaita, kuolemattomuutta tutkiva vankilaromaani, kirj. Jack London	1.75
Pariisin Salaisuudet, 2 suurta osaa, kirj. Eugene Sue, sid.	3.25
Papukaija ja Kumpp., kirj. Harold MacGrath, sid.	.75
Pakolais Kuningas, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 10.	.75
Porvari, kirj. H. De vere Stacpoole, nid.	.40
Peloponnesolais Sota, kirj. Tykydides. Suom. Emil Härdh, nid.	1.85
Perustuslain Olemus, kirj. O. Saari	.30
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä, kirj. F. Engels, sid.	1.00
Perintö Reinin Rannalla, romaani nykyvuosilta, kirj. Rene Schickele, nid.	1.00
Primitiivinen eli Perusvoimistelu, kirj. Kaarina Kari (naisia varten)	.50
Puusepän Oppikirja, laatinut Juho Tattari, sid.	1.50
Puuveitsellä Kultaa Vuolemassa, kirj. Kalle Rissanen	.50
Punainen Laulukirja, kokoelma lauluja	.20
Puhetaidon Opas, kirj. Arthur M. Lewis, sid.	.50
Puolineitsyet, kirj. Marcel Prevost, sid.	.75
Punaisten Puolesta — Valkoisia vastaan, lehtisiä Suomen luokkataistelun uusimmasta historiasta, nid.	1.00
Pimeys, Erik XIV ja Juhana III, II osa, kirj. Carl Blink	.55
Pieni Tietosanakirja, 3 osaa, kpl., sid.	6.00
Pieni Mehiläiskirja, kirj. Mikko Ilkka	.25
Pieni Komentokirja, kouluja ja lyhyitä kursseja varten, kirj. E. Kallio	.25
Piirteitä Nuorisoliittomme Vaiheista, toim. S. Kinilov, nid.	.20
Pierre Noziere, kirj. Anatole France, nid.	.75
Poikien Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid.	.50
Pohjolan Kukka, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan suurilla saloilla, nid.	.90
Rata- ja Kenttäurheilun Käsikirja, kirj. Jaakko J. Mikkola (172 kuvaa)	1.00
Rannerengas, kirj. David Potter, nid.	.40
Rakkaudesta Osaton, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Russia After Ten Years, "Venäjän Matka" englanninkielellä	.65
Rämekorven Viinakuninkaat, kirj. Veikko Korhonen, nid.	.50
Sairas Lapsi, lasten terveyshoitokirja, kirj. Ruotsalainen, sid.	1.25
Salaperäinen Ruumisarkku, kirj. Stein Riverton, nid.	.25
Sata Kuusikymmentä Ohjetta Lasten Taudeissa, kirj. tri Jules Comby, nid.	1.00
Satukontti (pikkulapsille), toim. Helmi Krohn, nid.	.25
Sateenkaari, kirj. Runar Schildt, nid.	.40
Saksan Kumoustaistelu 1848, kirj. Karl Marx, sid.	.75
Salaliittolaiset, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 9, nid.	.75
Sementti, kirj. Gladkov, nid.	1.25
Septimus, kirj. William J. Locke (Kirsikka Sarja 11), sid.	.75
Seikkailijatar, kirj. E. Phillips Oppenheim, nid.	.25
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, nid.	.75
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, sid.	1.00
Silmukorven Nuori Epra, kirj. Kaarle Halme, sid.	1.25
Sireenien Alla, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid.	1.25
Sielullisesti Sairas Ihminen ja Hänen Hoitonsa, kirj. Karin Neuman-Rahn	1.75
Signe Björseth, kertomus, kirj. Juho Koskimaa, nid.	1.00
Sireenien Alla, kirj. L. M. Alcott, nid.	.75
Silkkilaiva, romaani, kirj. Elenius, nid.	.75
Sosialistisen Filosofian Juuret, kirj. Frietrich Engels, nid.	.40
Suloisen Järjettömyyden Kaupunki, erittäin hieno rakkausromaani, kirj. E. Temple Thurston, sid.	1.50
Suuri Hiljaisuus, kirj. Heinrich Lilienfein, nid.	1.00
Suuri, Kaunis ja Ruma Maa, kirj. Sakari Pälsi, kuvia ja kuvauksia Canadan matkalta, nid.	1.50
Spartakus, kirj. Giovanniuoli, romaani, nid.	.75
Synöve Päivänkumpu, kirj. Björnstjerne Björnson, nid.	.50
Syömisen Taito, kirj. S. Henning Belfrage, lääket. tri., sid.	1.50
1000 Sanaa Englantia, nid., 13 vihkoa, mainio englanninkielen oppikirja	1.75
Tarzanin Poika, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Talttumaton Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Terveysoppi, oppikouluja varten kirj. Rovert Tigerstedt, sid.	1.00
Telinevoimistelu I, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma	1.00
Terveyteen Itsesuggestionin Avulla, kirj. Harry Brooks, nid.	.50
Telinevoimistelu II, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma	1.00
Tie Terveyteen, henkilökohtaisen terveydenhoidon opas, kirj. K. Beerwald, nid.	1.00
Tie Terveyteen ja Kauneuteen, naisten kotivoimisteluopas, kirj. Hilma Jalkanen—Helvi Salminen (88 valokuvaa), nid.	.75
Tietosanakirja, täydellinen 11 osaa, vaatekansissa	80.00
Tiilenpäitä Lukemassa, kirj. Sulo Vuolijoki	.25
Tuhatvuotinen Valtakunta, kirj. Upton Sinclair, nid.	.65
Tulenliekki, seikkailu- ja rakkausromaani, kirj. L. J. Vance, nid.	.40
Tuhlaajapoika, romaani, kirj. Hall Caine, sid.	1.30
Tropiikin Hehkussa, seikkailuromaani, kirj. Maud Diver, nid.	1.00
Tyttöjen Oma Kirja, toimittanut Helmi Krohn, nid.	.50
Templen Vangit, kirj. A. Dumas	.85
Taisteln Naisesta, kirj. Edgar Rice Burroughs, seikkailuja Alaskasta, nid.	.85
Työväen Olympialaiset, toim. V. Koivula, y.m., sid.	1.25
Työväen Laulukirja, 9 painos, sid.	.40
Tiede ja Vallankumous, mainio teos, kirj. Ernest Untermann, nid.	.60
Toiselle Luvattu, kirj. Emilie Flygare-Carlen, romaani, nid.	.75
Työväen Laulukirja, nuottipainos, sid.	1.10
Työväen Urheilulehti Vuodelle 1928, sid.	2.50
Tyhjät Myllyt, satiireja ja novelleja, kirj. Kalle Rissanen, sid.	.60
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen, nid.	.50
Työn Historia, kirj. Tjumenew, sid.	.85
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen	.50
Tähtimaailmassa, Arvilyn Tarinoita V, kirj. Arvid Lydecken, sid.	.50
Urheilupoikain opas, kirj. Väinö Laherma, kuvitettu, sid.	.60
Urheiluväen Käsikirja 1925, toim. Yrjö Halme, nid.	.35
Uusi Paita ja Muita Kertomuksia, kirj. Dm. Semenovksi, nid.	.25
Uttarouva ja Metsämies, romaani, kirj. Rudolph H. Bartsch, sid.	.75
Valkoinen Kuolema, kirj. Rudolph Strätz, nid.	.40
Valkosen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, sid.	1.50
Vaimo, Jonkas Minulle Annoit, romaani elämästä, kirj. Hall Caine, nid.	1.75
Vaimo, Jonkas Minulle Annoit, kirj. Hall Caine, II osaa, sid.	2.50
Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin, suom., nid.	.35
Vanhat Postivaunut, kertomuksia kirjailijaelämästä, kirj. Y. Hirn, nid.	1.75
Vanhan Arvoituksen ratkaisu, kirj. T. J. Lahtimies	.50
Vanhaan Hyvään Aikaan, kirj. Alma Aarni. Kuvaus kansanelämästä Vanajassa 1800-luvun edellisellä puoliskolla, nid.	.75
Vanha Heittiö, kirj. Kälmän Mikszäth, nid.	.40
Venäjänkielen Sanasto, kirj. A. Rantalainen, sid.	1.50
Villiruusu, kirj. Kate Douglas Wiggin, kehitys romaani, nid.	.75
Villivarsa, kirj. Jean de la Brete (Kirsikka Sarja 20), sid.	.75
Vilkkuva Tuli, kirj. Friedebert Tuglas, nid., novelleja ja katkelmia	.40
Viimeisen Tuomion Mestari, kirj. Leo Perutz, nid.	.75
Vierasta ja Omaa Kieltä Viertysten, engl.-kielen oppikirja	.75
Voimistelusanasto Sanoin ja Kuvin, kirj. K. E. Levälahti, sid. I Järjestys-, vapaa- ja sauvaliikkeet, II Telineliikkeet	1.75
Voimistelun Teoria, kirj. Viktor Heikel, nid.	1.00
Voimistelusali sekä Voimistelupuvut ja Telineet (13 kuvaa), ylipainos E. Kallion Voimistelu Käsikirja I:sen osan 7:mestä luvusta	.10
Voimistelu Ohjelmia, Sauva-liikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid.	.75
Voimistelu Ohjelmia, Vapaa-, Seura- ja Permantoliikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid.	.75
Voimistelun Rytmiharjoituksia Musiikin Mukaan, kirj. Hilma Jalkanen (naisille), nid.	.75
Värmlannin Matka, kertomus Scandinavian salosuomalaisista, kirj. Erns Lampen, nid.	1.00
Wilhelm Meisterin Oppivuodet, kirj. Johann W. Von Goethe, I ja II osa, nid.	1.50
Yleisen Terveysopin Alkeet Kansalaisille, toim. Taav. Laitinen, sid.	1.75
Yhdeksän Kymmenesosaa Kohtalosta, kirj. V. Kaverin, nid.	1.00
Ystäväni Kirja, kirj. Anatole France, nid.	.50
Ylös Helvetistä, kirj. Konrad Lehtimäki, nid.	1.25
Yleisen Terveysopin Alkeet, kirj. Taav Laitinen, sid.	3.00
Yhdistysopas Naisvoimistelijoille, kirj. Kaarina Kari, nid.	.75
Yön Kuningatar, kirj. Headen Hill, nid.	.25
Vaarallinen Kosinta, ja muita kertomuksia, kirj. Björnstjerne Björnson, nid.	.25
Valkoset Intiaanit, romaani, kirj. E. G. Seliger, nid.	.40
Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin	.25
Vedonlyönti, romaani, kirj. Heinz Tovole, sid.	.90
Villit Vuoret, nelinäytöksinen näytelmä, kirj. Eemeli Parras, nid.	.75
Why Co-operation, Consumers' Co-operative Movement in U. S. A., kirj. George Halonen, nid.	.10

Yllä olevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS FOUNTAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja 7.00.

Uusia kirjoja tulee jatkuvasti Suomesta samoin kuin omiakin kustannuksia. Seuratkaa ilmotuksia Vapaudesta. Tehkää tilaukset osotteella

VAPAUS, Sudbury, Ont. Box 69,